

پرمختگ

کرنیزه، علمي، اقتصادي او ټولنيزه مهالنې خپرونه
څلورم کال، لومړۍ گڼه، منی، ۱۴۰۴

د کرنیزې پرمختیا صندوق صندوق وجهی انکشاف زراعتی

آيا تر اوسه مو د خپلې سوداگرۍ د پراختيا په اړه فكر كړئ؟ د کرنيزې پرمختيا صندوق

له ۱۵ كلونو څخه زياته ستراتيجيکه همكاري

د افغان بزگرانو د سوداگريزې ودې لپاره

د امتياز خاوند: د کرنيزې پرمختيا صندوق

مسؤل مدير: انجنير عبدالغفور غفاري

کتنپلاوی او راتلونکي: عطاءالله مهمند، محمد اسمعيل سباوون، انجنير جميل احمد، عبدالصبور عزيزی او عمرجان منگل

ډيزاين او ايډيټ: امير محمد الفت او محمد حسين عبدالرحيمزی

د کرنيزې پرمختيا صندوق د عمومي رئيس انجنير عبدالغفور غفاري پيغام

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

الحمد لله ربّ العلمين والمّلوله والسّلام على سيّد المرسلين و على آله و أصحابه أجمعين اما بعد!

کرنه د هېواد د اقتصاد ملا تېر، د با ثباتې ټولنې بنسټ او د خلکو د ژوند اساسي ضامن دی. افغانستان د پراخو آبادو کرنيزو ځمکو، مناسب اقليم او زيارکېنه بشري ځواک په لرلو سره دا وړتيا لري چې نه يوازې خپل کورني اړتياوې پوره کړي، بلکې په راتلونکي کې د سيمې په کچه د کرنيزو محصولاتو يو مهم صادرونکی هېواد هم شي.

خو دې موخې ته رسېدل، د بزگرانو او کرنيزو متشبثينو لپاره د باور وړ، مشروع او له خطره خوندي مالي سرچينو شتون اړين دی

څرنگه چې د کرنيزې پرمختيا صندوق، د يو دولتي او غير بانکي مالي بنسټ په توگه، د همدې اړتيا د درک پر بنسټ، خپل ماموريت د اسلامي تمويل له اصولو سره سم ترتيب کړی دی. نو اسلامي تمويل نه يوازې د کرنې د سکتور مالي اړتياوې پوره کوي، بلکې له اسلامي شريعت سره بشپړ تطابق هم لري. دغه تمويلات بزگران له سودي پورونو څخه ژغوري او د روغتيا، باور او برکت پر بنسټ د فعاليتونو زمينه برابروي، چې د هېواد د کرنيز اقتصاد د پايدار پرمختگ لپاره خورا مهم دي

موږ باور لرو چې د کرنې پراختيا يوازې په مالي امکاناتو نه ترسره کېږي؛ بلکې سالم فکر، مسلکي پوهه، اغېزمن مديريت او ملي همغږي هم غواړي. له همدې امله، د کرنيزې پرمختيا صندوق يوازې د تمويل په وېش کې نه محدودېږي، بلکې هڅه کوي د مسووليت، باور او گډ کار فرهنگ د بزگرانو، مالي بنسټونو او پاليسي جوړونکو تر منځ پياوړی کړي

د «پرمختگ» مجلې خپرول، د همدې ليدلوري په لړ کې يو ارزښتمن گام دی. دا مجله د بزگر، کارپوه، څېړونکي او د کرنې د مينه وال تر منځ د اړيکو اغېزمن پل دی او موخه يې د کرنې او اسلامي تمويل په برخو کې د نوې پوهې، تجربو، نظرياتو او نوښتونو شريکول دي

«پرمختگ» د صندوق د همکارانو د فکري، مسلکي او علمي ودې څرگندونه کوي. په دې گڼه کې مو داسې ليکنې او مطالب ځای پر ځای کړي چې د تجربې، څېړنې او ژور فکر پايله ده او کولای شي د تصميم نيونکو، بزگرانو او د کرنې د برخې د زده کوونکو، زدکړيالانو او مينه والو لپاره لارښوونه او الهام بخښونکی معلومات وړاندې کړي

په پای کې، د ټولو ليکوالانو، څېړونکو او علمي همکارانو نه د زړه له تله مننه کوم چې د خپلو ارزښتمنو مقالو او مطالبو په لېرلو سره يې د دې گڼې د بډاينې او پياوړتيا کې برخه اخيستې ده. د دوی همکارۍ او علمي تبادلې به د مجلې د باور او د فعال پاتې کېدو توان ضامن وي

دا مجله نه يوازې د معلوماتو يوه باوري سرچينه ده، بلکې د يوې پراخي او دوامدارې هڅې پيل هم دی چې موخه يې پايداره، عادلانه او د اسلامي ارزښتونو پر بنسټ ولاړ کرنيز پرمختگ دی

والسلام

- ۲۲ چاپېريال ساتنه او د اوبو زېرمه کولو اهميت
- ۲۴ د اسلامي ټولنيز تمويل ماهيت او حقيقت
- ۲۶ بحران روبه افزايش کمبود آب در شهر کابل و سردرگمي در مديريت آن
- ۲۸ راځي انځر نور هم وپېژنو
- ۲۹ د اقتصادي ودې لپاره د مالي آسانتياوو ارزښت

- ۷ گام استوار در مسير تمويلات اسلامي و رشد زراعت و مالداري کشور
- ۱۰ معرفي مؤسسه ي تمويلات کوچک حاصل
- ۱۲ د اسلامي تمويل ډولونه او د کرنې په پرمختگ کې يې رول
- ۱۵ کرنيز توليدات او نړيواله بازارموندنه
- ۱۸ گفتمگو با مولوی عطاء الله عمری وزير زراعت، آبياري و مالداري

د مهالنيو ټولنيزو

۴۴ د ابراهیم صافی د بریا کیسه

۴۵ د پرمختگ او خوبښې سفر

۴۶ چگونه حاکمیت قانون سرمایه گذاری را تقویت می‌نماید؟

۴۷ څنگه کولای شو د کرنیزې پرمختیا صندوق څخه اسلامي تمويل ترلاسه کړو

۳۶ جلب سرمایه گذاری در سکتور زراعت

۳۸ تأسیس زیربناهای اقتصادی و تقویت بنیه‌ی مالی و تخنیکي دهاقین برای پروسس محصولات زراعتی

۴۰ د کرنیزې پرمختیا صندوق لاسته راوړنې

۴۲ داستان موفقیت شرکت نیکو بوجار

۳۰ ستروسو پېژندنه

۳۱ نقش مؤسسات ارائه‌دهنده تمويلات کوچک در توانمندسازی دهاقین و تولیدکنندگان محلی

۳۲ البوم محصولات ناب زراعتی کشور

۳۴ د کرنیز بانک جوړول، د کرنې د دوامداره پرمختگ لپاره یو نوی گام

صندوق وجهی انکشاف زراعتی

گام استوار در مسیر تمویلات اسلامی و رشد زراعت و مالداري کشور

نگاهی بر کارکرد و نقش صندوق وجهی انکشاف
زراعتی و حمایت سکتور زراعت افغانستان

مضاربه

مرابحه

محصولات

مشارکه متناقصه

مشارکه

صندوق وجهی انکشاف زراعتی یک نهاد مالی دولتی غیربانکی است که به منظور ارائه تمویلات اسلامی به سکتور زراعت ایجاد گردیده است. مشتریان هدف این صندوق شامل زارعین، تشبثات کوچک و کاروبارهای زراعتی که در توزیع اقلام زراعتی مصروف اند، مؤلدين محصولات باارزش زراعتی، پروسس کنندگان و صادرکنندگان محصولات زراعتی می باشند.

صندوق وجهی انکشاف زراعتی به عنوان یک نهاد تمویل دهنده اصلی، خدمات تمویلات زراعتی را از طریق نهادهای مالی و غیرمالی ارائه می کند. این خدمات، زارعین و سایر دست اندرکاران سکتور زراعت را قادر می سازد تا محصولات خویش را مطابق با معیارهای جهانی تولید، پروسس و بازاریابی نمایند.

صندوق وجهی انکشاف زراعتی یک پروژه نه، بلکه یک نهاد افغانی است که در راستای

ارائه تمویلات زراعتی و مشوره های تخنیکي فعالیت دارد. این صندوق از بدو تأسیس خود در سال ۲۰۱۰ میلادی تاکنون، تمویلات زراعتی قابل ملاحظه ای را در اختیار زارعین و تاجران کاروبارهای زراعتی در نقاط مختلف کشور قرار داده و توانسته است سهم فعالی در رشد زراعت و اقتصاد افغانستان داشته باشد.

این اداره، سکتور زراعت افغانستان را از طریق ارائه خدمات مالی به دهاقین و کاروبارهای زراعتی حمایت می کند؛ خدماتی که منجر به افزایش تولیدات، بهبود کیفیت محصولات زراعتی و توسعه بازاریابی آنها می گردد.

این امر کمک می کند تا هدف اساسی وزارت زراعت، مالداري و آبیاری یعنی اعاده اقتصاد مشروع زراعتی و رشد اقتصاد دهات تحقق یابد. صندوق به هدف عرضه خدمات مالی، کمک های تخنیکي و اعطای تمویل طبق احکام قانون به

دهاقین و سایر اشخاصی که در بخش تقویت زراعت و ارزش افزایی کمی و کیفی تولیدات زراعتی فعالیت دارند و دسترسی به مارکیت های داخلی و خارجی، تسهیل دسترسی دهاقین به تمویلات زراعتی، به ویژه دهاقین کوچک که از یک الی سه هکتار زمین در اختیار دارند. فعالیت می نماید.

صندوق به هدف عرضه خدمات مالی، ارائه کمک های تخنیکي و اعطای تمویل مطابق احکام قانون، برای دهاقین و سایر اشخاصی که در بخش تقویت زراعت و ارزش افزایی کمی و کیفی تولیدات زراعتی فعالیت دارند، ایجاد گردیده است.

هدف اصلی صندوق، تسهیل دسترسی دهاقین به ویژه دهاقین کوچک که از یک تا سه هکتار زمین در اختیار دارند. به تمویلات زراعتی و فراهم سازی زمینه دسترسی آنان به بازارهای داخلی و خارجی می باشد.

وڤایف صندوق وجهی انکشاف زراعتی

صندوق وجهی انکشاف زراعتی، سکتور زراعت افغانستان را با ارائه خدمات مالی به زارعین و کاروبارهای زراعتی حمایت می‌کند؛ خدماتی که منجر به افزایش تولید، بهبود کیفیت و بازاریابی مؤثر محصولات زراعتی می‌گردد. این امر کمک می‌کند تا هدف اساسی وزارت زراعت، مالداري و آبیاری یعنی اعاده اقتصاد مشروع زراعتی و رشد اقتصاد دهات برآورده گردد.

چگونه گی ارائه ی تمویلات صندوق

گروه های کوچک زارعین، متشبهین و کاروبارهای زراعتی که دارای نظریات و ابتکارات در این زمینه باشند، می‌توانند در شهرهای جلال‌آباد، هرات، مزارشیریف و کابل به دفاتر صندوق وجهی انکشاف زراعتی مراجعه نمایند. مشاورین مجرب تمویل‌دهی نظر به مقیاس فعالیت مراجعین، مراحل پروسس تمویل را آغاز و یا آنان را به شرکای کاری صندوق راجع می‌نمایند.

سایر خدمات قابل دریافت

وساطت‌کنندگان مالی و متشبهین کاروبارهای زراعتی می‌توانند از تمام خدماتی که باعث بهبود کیفیت، افزایش تولید، کاهش خسارات بعد از برداشت محصولات و دسترسی به بازارهای جدید می‌شود، مستفید گردند. صندوق وجهی انکشاف زراعتی با ارائه خدمات مالی تلاش دارد تا موفقیت تجارت‌های زراعتی را تضمین کند، تا مشتریان بتوانند تمویلات خویش را مؤفّقانه بازپرداخت نمایند.

نهادهای غیرمالی

- فروشگاه‌های فارمی
- انجمن‌ها و کوپراتیف‌های دهاقین
- کاروبارهای بزرگ زراعتی

نهادهای مالی

- بانگ‌ها
- نهاد های مالی کوچک
- اتحادیه های تمویل‌دهی
- شرکت های اجاره دهی

خدمات و کمک‌های تخنیکی شامل

- اداره و تنظیم تمویلات
- تکنالوژی محصولات زراعتی
- توسعه و انکشاف بازار

سهم‌گیری در موارد ذیل

- نمایشگاه‌ها و رویدادهای تجارتنی
- فعالیت‌های آموزشی تخنیکی

عوامل مؤثر در جلب علاقه مندی متشبتین

تمویلات اسلامی با پوشش وسیع

صندوق وجهی انکشاف زراعتی، تمویلات اسلامی را جدی تلقی می کند. از این رو، این صندوق انواع مختلف تمویلات اسلامی را مطابق شریعت ارائه می نماید تا نیازمندی مشتریان برآورده گردد. تمام تمویلات زراعتی از طریق بورد شرعی منظور می گردد.

شرایط تمویلات

از آنجایی که تمویلات صندوق وجهی انکشاف زراعتی مختص سکتور زراعت می باشد، تمام خدمات مالی مطابق نیازمندی مشتریان و سالنمای زراعتی تنظیم می گردد.

پایین بودن مفاد

در صورت استفاده از تمویلات اسلامی، مفاد آن نسبت به سایر نهادهای مالی موجود در کشور پایین تر می باشد.

مراحل دریافت تمویل از صندوق وجهی

انکشاف زراعتی

دریافت و ثبت مشتری مورد نظر

بازدید و ارزیابی کاروبار

تصمیم گیری در کمیته ی تمویل

ثبت و راجستر جایداد و امضای قرارداد

توزیع تمویل

نظارت و جمع آوری تمویل

انواع خدمات صندوق وجهی انکشاف

زراعتی

تمویلات اسلامی (در چهارچوب شریعت و مطابق قوانین اسلامی)

تمویلات معمولی (بر اساس قرارداد طرفین)

تمویل بانو (برای خانمها، با شرایط آسان تر جهت تقویت فعالیت های اقتصادی زنان)

✦ اخذ ضمانت شرکتی برای تمام متقاضیان الزامی می باشد مگر در موارد استثنایی که از سوی کمیته تمویل هیئت عامل تصویب گردد

✦ اخذ ضمانت اموال منقول (در صورت موجودیت) الزامی می باشد

✦ برای ملکیت های صنعتی با در نظر داشت اینکه طی مراحل اخذ قباله شرعی و تضمین خط شرعی در محاکم یک روند زمانگیر است و نیز با توجه به اینکه حمایت و تشویق صنایع زراعتی از اولویت های صندوق می باشد، صندوق می تواند تا سقف مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ (بیست میلیون) افغانی تمویل را در مقابل تضمین ملکیت صنعتی با اوصاف ذیل بدون اجرای تضمین خط شرعی فراهم نماید

✦ ملکیت دارای سند ملکیتی که از سوی نهادهای دولتی صادر شده باشد

✦ ارزش فروش ملکیت حداقل ۲۰۰٪ مبلغ تمویل باشد (برای تمویل های ده میلیون افغانی یا کمتر، ارزش فروش باید حداقل ۱۵۰٪ مبلغ تمویل باشد)

✦ حداقل مبلغ تمویل برای دهقین و تجارت های زراعتی ۱.۵ میلیون افغانی می باشد

شرایط دریافت تمویل از صندوق وجهی

انکشاف زراعتی

هر شخص حقوقی که به شکل مستقیم یا غیرمستقیم در سکتورهای زراعت یا مالداری فعالیت دارد، می تواند تحت شرایط ذیل از صندوق وجهی انکشاف زراعتی تمویل دریافت کند

✦ داشتن جواز فعالیت از مراجع رسمی صدور جواز

✦ داشتن حداقل یک سال تجربه ی کاری

✦ ضمانت به ارزش ۱۵۰٪ مبلغ تمویل

✦ برای مبالغ تمویل پنج میلیون افغانی و کمتر از آن اخذ قباله عرفی کفایت نموده و اخذ قباله شرعی و تضمین خط الزامی نمی باشد

✦ برای مبالغ تمویل بالاتر از ۵ میلیون الی ده میلیون افغانی اخذ قباله شرعی و یا قباله عرفی که دارای سند بنیادی شرعی باشد لازمی می باشد ولی ترتیب تضمین خط شرعی در محکمه الزامی نمی باشد

مؤسسه‌ی تمویلات کوچک حاصل

Hassel Microfinance Institution

تطبيق قراردادهای اسلامی سلم برای پیش‌خرید محصولات زراعتی و حمایت مالی پیش‌پیش از دهاقین، توانمندسازی دهاقین و مالداران از طریق دسترسی آسان به منابع مالی ایجاد فرصت‌های شغلی و کاهش فقر در سطح روستاها، تقویت نقش بانوان در فعالیت‌های اقتصاد دهات و افزایش سهم آنان در اقتصاد خانواده و جامعه از اهداف و چشم‌انداز مؤسسه‌ی تمویلات کوچک حاصل است

از رهگذر اجرای این تمویل‌ها، در حدود ۱۸۴۲۱ نفر به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم از خدمات حاصل مستفید گردیده‌اند. این تمویلات نقش قابل توجهی در ایجاد فرصت‌های شغلی در ولایت‌های مختلف کشور داشته است؛ چنان‌که ۲۰۲۰ شغل جدید برای مردان و ۸۷۱ فرصت‌های کاری مناسب برای بانوان ایجاد گردیده است. گسترش خدمات تمویل اسلامی در ولایت‌های بیشتر کشور، معرفی و

بر اساس تقاضا، صندوق وجهی انکشاف زراعتی اداره‌ی کوچک تمویلاتی‌ای را به‌نام مؤسسه‌ی تمویلات کوچک حاصل ایجاد نموده است. این اداره بخش فرعی و مکمل صندوق وجهی انکشاف زراعتی بوده که خدمات تمویل کوچک را به تمامی بخش‌های زنجیره‌ی ارزش زراعتی ارائه می‌دهد. این مؤسسه در ماه نوامبر سال ۲۰۲۴ تأسیس شده و جواز فعالیت خود را از بانک مرکزی افغانستان دریافت نموده است

«حاصل» به‌طور خاص محصولات مالی مطابق اصول شریعت را برای حمایت از کاروبارهای زراعتی و مالداران ارائه می‌کند.

مؤسسه‌ی تمویلات کوچک «حاصل» در ماه اپریل سال ۲۰۲۵ فعالیت‌های تمویلی خویش را به‌صورت رسمی آغاز نموده و از زمان تأسیس تا کنون توانسته است خدمات گسترده‌ی مالی اسلامی را بر اساس عقد بیع‌المربحه در چندین ولایت کشور ارائه نماید. این مؤسسه در حال حاضر در ولایت‌های ننگرهار، بامیان، کندز، کابل، لغمان، کاپیسا، غزنی، پنجشیر، بلخ، هرات، کندهار و پکتیا حضور فعال داشته و برای مالداران، دهاقین، کوپراتیف‌های زراعتی و تولیدکنندگان بخش‌های مختلف زراعتی و مالداران، زمینه‌ی دسترسی به تمویل اسلامی را فراهم ساخته است

«حاصل» از بدو تأسیس تا کنون فعالیت‌ها و دستاوردهای قابل‌ملاحظه‌ای داشته است که از آن جمله می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد

خریداری گاو شیری و گوشتی، گوسفند، بز، سیستم‌های سولر جهت آبیاری، پیپ‌های مخصوص برای آبیاری قطره‌ای و سایر نیازمندی‌های زراعتی و مالداران می‌باشد. مؤسسه تمویلات کوچک حاصل باورمند است که توسعه زراعت و مالداران، کلید رشد اقتصادی افغانستان است و با تکیه بر اصول مالی اسلامی و شفافیت کاری، به گسترش خدمات خویش ادامه خواهد داد

این مؤسسه به تعداد ۴۵۰ کوپراتیف (حداقل هر کوپراتیف شامل ده عضو)، شرکت‌ها، دهاقین و مالداران انفرادی که در سراسر کشور در بخش زراعت و مالداران مصروفیت دارند، مجموعاً مبلغ ۳۶۰ میلیون افغانی را در قالب قراردادهای اسلامی مربحه تمویل نموده است. این تمویل‌ها شامل خریداری کود کیمیاوی، تراکتور و تجهیزات میکانیزه، تخم‌های اصلاح شده و محصولات زراعتی، ادویه جات حیوانی، خوراک فارم‌های مرغداری،

حاصل د وړو تمویلانو مؤسسې د مرکزي او ولایتي دفترونو آدرسونه.

د حاصل وړو تمویلانو مؤسسې محصولات

- مراحه

مراحه یوه عامه او معمول اسلامي معامله ده چې ساده تعریف یې داسې دی مراحه د پلور معامله ده چې پر شرعي اصولو ولاړه ده، او ساده ډول یې داسې بیانېدای شي: د یوه توکي رانیول د یوه شخص یا موسسې له خوا او پلورل یې بل شخص یا موسسې ته د گټې په بدل کې، د دې شرط سره چې توکي موجود وي، بیه او گټه یې پیروونکي ته واضحه شي بزگران، مالداران او په دغو برخو کې فعالیت کوونکي کولی شي د خپلې اړتیا وړ توکي د مراحې له لارې په آسانو قسطونو له حاصل څخه وپیري

- ۲ سلم

سلم هم د بیع له ډولونو څخه یوه بیع ده چې داسې یې تعریفولای شو: (هغه عقد چې د شریعت له اصولو سره سم یې ثمن عاجل او مبیعه مؤجله وي)

یعنې په سلم کې د جنس قیمت مخکې ورکول کیږي او په مقابل کې یې ټاکل شوی اندازه جنس په ټاکل شوي وخت خریدار ته ورکول کیږي

له سلم محصول څخه بزگران کولی شي چې د خپلو مالي اړتیاو د پوره کولو لپاره استفاده وکړي. په داسې توگه چې د کرنیزو محصولاتو په بدل کې د هغې قیمت مخکې له حاصل څخه ترلاسه کړي او کله چې فصل ورسیري جنس حاصل ته تسلیم کړي

د سلم له لارې به له یوې خوا د بزگرانو مالي ستونزې حل شي او له بلې خوا به د بزگرانو محصولاتو لپاره منظم او دوامدار بازار پیدا شي

مرکزي دفتر:

د کابل ښار، درېیمه ناحیه، کارته چهار، د تخنیک سړک، درېیمه کوڅه، شپږم نمبرکور
اړیکه: ۰۷۹۸۹۲۹۲۱۹

لومړۍ څانگه:

منډوي باغ، قاضي مارکېټ، چکرک، درېیم پور، د دفتر شمېره ۱۳۲، کابل، افغانستان

لوگر:

لوگر مرکز پل علم، کرنې ریاست، لوگر، افغانستان

پنجشېر:

پنجشېر ولایت، د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ ریاست، پنجشېر، افغانستان

پکتیا:

گردېز ښار، دوهمه ناحیه، تېرې ښارگوټی، ۸ بلاک، ۱۵ کوڅه، ۸م نمبر کور، گردېز، افغانستان

بامیان:

دوهم پور، بامیان شاهان هوتل، عیسی خان دښته، بامیان، افغانستان

کنډز:

کنډز ولایت، حوزوي روغتون ته مخاخ، د کرنې اوبو لگولو او مالدارۍ ریاست، کنډز، افغانستان

مزار شریف:

ولایت سړک، درېیم پور، د سوداگرۍ او پانگونې اطاق، بلخ، افغانستان

کندهار:

دفتر نمبر ۹، اطاق تجارت، دوهمه فواره، عینومېنه، کندهار، افغانستان

هرات:

د خواجه علي موفق عمومي سړک، د آمریت څلورلارې، د کرنې، اوبه لگولو او مالدارۍ ریاست، درېیمه ناحیه، هرات، افغانستان

ننګرهار:

څلورمه ناحیه، روښان مینه، پنځم سړک، د سوداگرۍ او پانگونې اطاق، جلال آباد، افغانستان

    #HasselMFI

 www.hassela.org

د اړیکې شمیره:

۰۷۹۸۹۲۹۲۱۹

د اسلامي تمويل ډولونه او د کرنې په پرمختگ کې يې رول

مفتی محمد عمران الحیدري

کرنه د افغانستان د اقتصاد بنسټيزه څانگه ده، چې د هېواد د وگړو د عايد لويه برخه ترې ترلاسه کېږي. خو د پانگې، مالي آسانتياوو او مناسب تمويل نشتون د دې سبب شوی چې بزگران له ستونزو سره مخ وي. په همدې برخه کې اسلامي تمويل د نورو مالي نظامونو په پرتله يو عادلانه، شفاف او له سود څخه پاک بديل وړاندې کوي. د کرنيزې پرمختيا صندوق (ADF) همدا اسلامي مالي محصولات کاروي ترڅو بزگرانو او کرنيزو کاروبارونو ته د شريعت مطابق مالي سرچينې برابرې کړي

د کرنیزې پرمختیا صندوق اسلامي محصولاتو لنډه پیژندنه

۱. مرابحه

مرابحه هغه معامله ده چې پلورونکی (صندوق) یو جنس اخلي، بیا یې مشتری ته د خپل اصلي بېي او پرې د معلومې گټې په څرگندولو سره پلوري. دا پلور کېدای شي نغد وي یا په قسطونو وي
په کرڼه کې د سرې، تخم، اوبولگولو پمپونه، کرنیزو وسایلو او ماشینونو د اخیستو لپاره کارول کېږي، په یاد محصول کې د جنس بیه، گټه او د قسطونو روښانه توافق د شریعت اساسي شرط دی

گټې

- بزگر له سود څخه ژغورل کېږي.
- د توکو کیفیت د تمویل ورکوونکي له امله تضمین کېږي.

۲. مشارکه

تعریف: مشارکه هغه گډه شراکت ده چې پکې دواړه اړخونه (صندوق او بزگر) پانگه شریکوي، گټه د توافق او تاوان د ونډې پر اساس ویشل کېږي
په کرڼه کې د بڼونو، څپرنیزو فارمونو، د غواگانو فارم، لښیاتو فابریکې او د مېوې د پروسس پروژو لپاره کارول کېږي. په یاد محصول کې هر شریک په شفاف ډول په ونډه، گټه او تاوان کې شریک وي

گټې

- ۱. دواړه اړخونه په گټې او خطر کې شریک وي
- ۲. د بزگر واره پروژې په لویو کاروبارونو بدلولای شي

۳. مضاربه

تعریف: مضاربه له هغو شرعي معاملو څخه ده چې د پانگې او مهارت ترمنځ پر باور ولاړه وي. په دې تړون کې یو لوری (صندوق) یا تمویل ورکوونکی (پانگه برابروي او بل لوری (بزگر) خپل کار، تجربه او مدیریت وړاندې کوي. د دواړو ترمنځ گټه د توافق له مخې ویشل کېږي، خو که د سوداګرۍ په بهیر کې تاوان پېښ شي، نو مالي زیان یوازې د پانگې ورکوونکي پر غاړه وي، او بزگر یوازې د خپل زحمت او وخت له ضایع کېدو سره مخ کېږي، په دې شرط چې له لوري یې غفلت، تقصیر یا خیانت نه وي شوی
په کرنیز سکتور کې د مضاربي له لارې د تولید او سوداګرۍ پراخې لارې پرانیستل کېږي. دا محصول د کرنیزو تولیداتو د پراختیا، سوداګریزو فارمونو د چلولو، د تخم او حاصلاتو د منظم بازارموندنې، د شاتو او چرګانو د روزنې، د لښیاتو د کوچنیو پروژو، او د کرنیزو محصولاتو د راټولولو او خرڅلاو لپاره کارول کېږي. په دې تړون کې د پانگې اندازه، د گټې د وېش تناسب، د ترسره کېدونکي کار نوعیت او د قرارداد موده په بشپړ شفافیت سره ټاکل کېږي، ځکه همدا وضاحت د شریعت له اساسي شرطونو څخه شمېرل کېږي

گټې

- ۱. بزگر ورو، ورو د شتمنۍ خاوند کېږي.
- ۲. له گډ مالي مسئولیت سره د مالکیت ورو، ورو لیرېد عملي کېږي

۴. مشارکه متناقصه

تعریف: په دې محصول کې دواړه خواوې شریکان وي، خو تمویل ورکوونکی (صندوق) خپله ونډه په تدریجي ډول بزگر ته پلوري، ترڅو په پای کې ټول ملکیت د بزگر شي
په کرنیز سکتور کې د شیدو فابریکې، د سړو خونو جوړول، د غنمو یا وریجو د پروسس مرکزونو لپاره کارول کېږي

گټې

- ۱. بزگر ورو، ورو د شتمنۍ خاوند کېږي.
- ۲. له گډ مالي مسئولیت سره د مالکیت ورو، ورو لیرېد عملي کېږي

۴. اجاره منتهیه بالتملیک

تعریف: په دې محصول کې صندوق یو ماشین، وسیله یا بنسټیز توکي رانیولې وي، بزگر ته یې په اجارې ورکوي، او په وروستۍ قسط کې د بیعې د ځانګړې تړون په اساس ملکیت بزگر ته لیرېدول کېږي
په کرنیز سکتور کې د تراکتور، جنریټر، د شیدو د یخچال وسایل او د فارم د تجهیزاتو لپاره کارول کېږي

گټې

- ۱. بزگر ګران بیه وسایل له سمدستي پانگې پرته تر لاسه کوي
- ۲. د قسطونو په پای کې د ملکیت بشپړ لیرېد یقیني وي

۵. سلم

تعریف: سلم یو مخکینی بیعه ده چې تمویل ورکوونکی پیسې مخکې ورکوي، او بزگر د محصول د راټولولو په موسم کې محصول ور سپاري
په کرنیز سکتور کې غنم، وریجې، پنبه، انگور، جلیوزه او د نورو خوراکی محصولاتو لپاره کارول کېږي

گټې

- ۱. بزگر له قرض او سود څخه خلاصېږي.
- ۲. د بازار د بیې له خطر څخه خوندي کېږي.
- ۳. د بزگر لپاره د فصل څخه مخکې مالي بهیر برابروي

#ADFAfghanistan

د اسلامي تمویلونو عملي اغیزې

۱. اقتصادي اغیزې

- د کرنیزو محصولاتو زیاتوالی
- د صادراتو د کچې لوړوالی
- د بې کارۍ کموالی

۲. ټولنیزې اغیزې

- د کرنیزو محصولاتو زیاتوالی
- د صادراتو د کچې لوړوالی
- د بې کارۍ کموالی

۳. شرعي اغیزې

- د غیر شرعي سیستم پر ځای حلال تمویل
- اعتدال، مشارکت او د انصاف اصل

کرنیزې پرمختیا صندوق لاندې ځانګړتیاوې لري

پایله

اسلامي مالي محصولات نه یوازې د شریعت مطابق دي، بلکې عملي، انعطاف منونکي او د بزګر د اړتیاوو مطابق هم دي. بزګر په مراحله کې توکي اخلي، په مشارکه کې شریک کېږي، په مشارکه متناقصه کې ورو، ورو مالک ګرځي، په اجاره منتهیه بالتملیک کې په قسطونو وسیله اخلي، او په سلم کې مخکې له فصل څخه پیسې ترلاسه کوي. د کرنیزې پرمختیا صندوق له همدې لارې د افغانستان په کرنیز سکتور کې پرمختګ، مالي ملاتړ او د اسلامي اقتصاد رواج ته زمينه برابروي.

۱. تمویل یوازې د شریعت مطابق تړونونو له لارې ورکوي.

۲. بزګر ته د پانګې، بازار، روزنې او سوداګرۍ ملاتړ برابروي.

۳. کوچني بزګران د منځنیو او لویو کاروبارونو په کچه رسوي.

۴. تمویل د ضمانت او مصرف له شفاف میکانیزم سره تړلی وي.

کرنیز تولیدات او نړیواله بازار موندنه

ګل حبیب همت

د کرنیزې پرمختیا صندوق
د ختیځ زون د سیمه ییز دفتر مسوول

نړیوال بازار ته د لاسرسي لپاره مهم شرطونه کیفیت او معیارونه:

نړیوال بازارونه د محصولاتو لپاره ځانګړي معیارونه لري، لکه عضوي کرنه، تصدیق شوي پاک تولیدي بهیر، او داسې نور چې د مشتریانو پاملرنه ځانته راواړوي او په نړیوال مارکیټ کې خپل نوم او مقام ثابت کړي.

بسته بندي او نښه جوړونه (برنډینګ):

یو نښه بسته بندي د محصول ارزښت زیاتوي او د بازار پاملرنه جلبوي همدارنګه نښه جوړونه خپل همیشنی هویت په مارکیټ کې ثابتوي، ترڅو په لوړه بیه وپلورل شي. بازار پېژندنه: اړینه ده، چې تولید کوونکي یا بزګر په دې پوه شي، چې کوم هېواد څه ډول محصولات غواړي، په کومه بیه یې غواړي، په کوم کیفیت یې غواړي او په کوم وخت کې یې غواړي، ترڅو د بهرنی فکتورنو له زیان څخه وژغورل شي.

دولت ملاتړ: د صادراتو په برخه کې د دولت پالیسیو، تخنیکي مرستو او مشورو، او مالیاتي آسانتیاوو برابرول او د خصوصي سکتور رغنده ونډه اړینه ده

ولې نړیوال بازار ته لاسرسي مهم دی؟

د عوایدو زیاتوالی: کله چې یو کرنیز تولید نړیوال بازار ته صادر شي، نو د هغه بیه لوړیږي او بزګر ته ښه ګټه پاتې کېږي په دې شرط چې نړیوال بازار ته د رسیدو لپاره د تولید کیفیت تر ډیره لوړ وي، دا کار بزګران هڅوي چې عصري کرنه وکړي او ډیر عواید ترلاسه کړي

اقتصادي پراختیا: صادرات د هېواد د بهرنیو عوایدو او بهرنیو اسعارو یوه مهمه سرچینه ده، چې له دې امله یې د هیواد اقتصاد پیاوړی کېږي او په کرنیز سکتور کې په خپلو پښو درېږي

کرنه د ډېرو هېوادونو د اقتصاد په ډګر کې د ملا تیر ګڼل کېږي، په ځانګړې توګه په مخ پر وده هېوادونو کې. د کرنیزو تولیداتو نړیوال بازار ته لار موندل نه یوازې د بزګر د عاید زیاتوالي سبب کېږي، بلکې د ملي اقتصاد د پیاوړتیا لپاره هم خورا مهم رول لوبوي.

کرنیز تولیدات هغه محصولات دي چې د کرنې، بڼوالی، مالدارۍ، یا طبیعي سرچینو له لارې تر لاسه کېږي. دا کېدای شي غنم، جوار، وریجې، مېوې، سبزي، شیدې، غوښه، یا نور طبیعي تولیدات وي

نړیواله بازار موندنه څه ته وايي؟

بازار موندنه یا مارکېټنګ هغه بهیر دی، چې پکې یو تولید د مستهلك اړتیاوو ته برابر شي، تبلیغ شي، او پلورل کېږي. نړیواله بازار موندنه پدې معنا ده، چې دغه تولیدات د خپل هېواد له پولو واورې او د نورو هېوادونو بازارونو ته لار ومومي

افغانستان مېوې؛ طبيعي خوند، نړيوال شهرت

مېوې د افغانستان د لوړوالي، طبيعي لمر او يخو شپو ځانگړې نعمت دی. د هېواد باغونه داسې خواږه او پخې مېوې زېږوي چې خوند يې ژر نه هېرېږي. هره گوله يې طبيعي، ناشنا او له هر ډول مصنوعي خوند څخه لرې وي؛ همدا خالصيت يې د دې لامل شوی چې د نړۍ په بازارونو کې د ځانگړې کيفيت په نوم وپېژندل شي.

میوه های ناب افغانستان

میوه های افغانستان به دلیل اقلیم طبیعی، خاک حاصل خیز و شیوه های اصیل کشت، طعم و عطری کم نظیر دارند. از انار و زردآلو گرفته تا انگور و خربوزه، هر میوه آن به خاطر کیفیت بلند، خالص بودن و مزه طبیعی اش در سطح جهان در شمار بهترین ها قرار می گیرد.

گفتگو با

مولوی عطاءالله عمری

وزیر زراعت، آبیاری و مالداري و رئیس شورای عالی

صندوق وجهی انکشاف زراعتی

مصاحبه کننده | محمد اسمعیل سباوون

پرمختگ: وزارت زراعت، آبیاری و مالداري در حال حاضر کدام برنامه‌های کلیدی را در سطح کشور تطبیق می‌نماید؟

جواب: در حال حاضر وزارت زراعت، آبیاری و مالداري پروژه‌های مهمی را برای توسعه بخش زراعت تطبیق می‌کند که از جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد

- برنامه‌ی ملی انکشاف مالداري، صحت حیوانی، باغداری و رشد صنعت طیور و ماهی‌داری
- اعمار و ترمیم سردخانه‌ها، شبکه‌های آبیاری و تجهیزات زراعتی
- تهیه تخم‌های بذری و کودهای کیمیایی و عضوی
- بسته‌های بدیل کشت کوکنار و ترویج آبیاری قطره‌ای
- احیا و حفاظت جنگلات و تنظیم علفچرها و نباتات طبی
- مطالعه‌ی خاک‌ها و ایجاد فارم‌های معیاری گاوهای شیری
- توسعه‌ی بازار و خرید گندم از ده‌ها قین
- تجهیز کلینیک‌های حیوانی
- این پروژه‌ها در سراسر کشور برای تقویت زراعت و حمایت از ده‌ها قین عملی می‌گردد.

جواب: افغانستان یک کشور زراعتی است و بیشتر مردم آن مصروف زراعت و مالداري می‌باشند. به همین دلیل، این سکتور ظرفیت بسیار بزرگی برای تولید محصولات دارد.

اگر زراعت و مالداري به شکل عصری و معیاری پیش برده شود، افغانستان نه تنها می‌تواند در این بخش به خودکفایی برسد، بلکه توانایی خواهد داشت محصولات زراعتی و مالداري را به گونه‌ی گسترده به بیرون از کشور صادر کند

وزارت زراعت، آبیاری و مالداري برای رسیدن به این هدف، برنامه‌های مشخصی را برای میکانیزه‌سازی و عصری‌سازی زراعت و مالداري روی دست دارد و کار بالای آن به‌طور عملی جریان دارد

در کنار افزایش تولید، وزارت زراعت در هماهنگی با دیگر ادارات روی بازاریابی محصولات نیز کار می‌کند. همچنان، وزارت زراعت با همکاری ادارات دولتی و سکتور خصوصی تلاش می‌کند تا محصولات زراعتی و مالداري کشور به بازارهای مناسب منطقه‌ای و جهانی راه پیدا کند و زمینه فروش بهتر برای ده‌ها قین فراهم گردد

پرمختگ: محترم وزیر صاحب! با وجود مصروفیت‌های کاری از اینکه فرصت گذاشتید و دعوت ما را به انجام مصاحبه پذیرفتید از شما تشکر! طوریکه می‌دانیم سکتور زراعت یک سکتور حیاتی بوده و از طریق آن یک کشور به تعالی اقتصادی و صنعتی دست می‌یابد، ارزیابی شما از وضعیت کنونی سکتور زراعت و مالداري افغانستان چیست؟

جواب: زراعت افغانستان به‌عنوان ستون فقرات اقتصاد کشور، با وجود برخی چالش‌ها، در حال پیشرفت تدریجی است. در چند سال اخیر با حمایت رهبری امارت اسلامی و تلاش‌های وزارت زراعت، آبیاری و مالداري، زمین‌های به‌بود تولیدات زراعتی، معرفی روش‌های نوین کشت و ترویج محصولات بومی به‌گونه‌ی محسوسی فراهم شده‌است

پرمختگ: به نظر شما، سکتور زراعت تا چه حد توانسته در بهبود معیشت دهقانان و مالداران نقش مؤثری ایفا نماید؟

جواب: سکتور زراعت و مالداري منبع تأمین کننده‌ی مواد غذایی و امرار معیشت باشندگان کشورهای مختلف است که در سال‌های اخیر توانسته است تا حد قابل قبولی در بهبود معیشت دهقانان و مالداران کشور ما نیز نقش ایفا نماید. افزایش تولیدات زراعتی و مالداري، بهبود دسترسی به نهادها و بازارها، تقویت خدمات مالداري و برنامه‌های آموزشی باعث شده است درآمد بخشی از خانواده‌های دهقانی افزایش یابد.

با این حال، چالش‌هایی چون تغییرات اقلیمی، کمبود سرمایه و محدودیت بازارها همچنان پابرجاست و وزارت زراعت برای رفع این مشکلات و تقویت هرچه بیشتر معیشت دهقانان و مالداران، برنامه‌های خود را ادامه می‌دهد

پرمختگ: چه ظرفیت‌ها و فرصت‌هایی در زراعت و مالداري افغانستان وجود دارد که هنوز به‌گونه‌ی کامل مورد استفاده قرار نگرفته است؟

پرمختگ: لطفاً در مورد نحوه‌ی طراحی، اولویت‌بندی و تطبیق برنامه‌های زراعتی وزارت توضیح دهید؟

جواب: برنامه‌های وزارت زراعت، آبیاری و مالداری به اساس نیاز دهاقین، مالداری و نیاز عموم مردم طراحی اولویت بندی و تطبیق می‌شود که در این میان محصولات اولویت‌دار وزارت زراعت بر اساس نیاز بازار داخلی، ظرفیت تولیدی کشور و ارزش اقتصادی آن‌ها تعیین می‌گردند.

در حال حاضر، غلات به‌ویژه گندم به‌عنوان محصول استراتژیک در اولویت قرار دارد. پس از آن، برنج، جواری و حبوبات مانند ماش و نخود اهمیت ویژه دارند.

در بخش باغداری، محصولات میوه‌ای صادراتی از جمله انار، انگور، بادام و جلفوزه در اولویت برنامه‌های حمایتی وزارت قرار دارند. همچنین سبزیجات تازه که نقش مهمی در تأمین نیاز غذایی مردم دارند، شامل پیاز، کچالو، سیر، مرچ، بادرنگ و زردک و سایر سبزی جات نیز مورد توجه جدی قرار گرفته است.

وزارت زراعت تأکید دارد که تمرکز بر این محصولات نه تنها سبب افزایش حاصلات و خودکفایی غذایی می‌شود، بلکه فرصت‌های صادراتی و درآمدی برای دهاقین کشور را نیز گسترش می‌دهد.

پرمختگ: وزارت چگونه اطمینان حاصل می‌کند که برنامه‌ها و پروژه‌ها واقعاً پاسخگوی نیازهای دهقانان و مالداریان در ولایات باشند؟

جواب: طوری که قبلاً هم تذکر دادیم تمام برنامه‌های وزارت زراعت، آبیاری و مالداری امارت اسلامی افغانستان به اساس نیاز دهاقین، مالداریان و عموم مردم کشور تطبیق می‌شود بنا زمانی که برنامه‌ها نظر به نیاز و ضرورت مردم تطبیق شود بدون شک که پاسگو نیازها و مشکلات دهاقین و مالداریان کشور خواهد بود.

پرمختگ: نقش ریاست‌های زراعت ولایات در تطبیق مؤثر برنامه‌های مرکزی وزارت چگونه تعریف شده است؟

جواب: چون امور زراعت و مالداری کشور بیشتر در ولایت تطبیق می‌شود بنا نقش ریاست‌های زراعت کشور در ولایت بسیار اساسی و مهم است و ریاست‌های زراعت در ولایات نقش اساسی در تطبیق مؤثر این برنامه‌ها دارند.

این ریاست‌ها مسئول هماهنگی با ادارات محلی، شناسایی نیازهای واقعی دهقانان و مالداریان، تطبیق برنامه‌ها مطابق شرایط محلی، نظارت از روند اجرا و گزارش‌دهی منظم به مرکز می‌باشند تا اطمینان حاصل شود که پالیسی‌ها و برنامه‌های تدوین‌شده در مرکز، به‌گونه‌ی مؤثر و هدفمند در سطح ولایات عملی می‌گردد.

پرمختگ: با توجه به تغییرات اقلیمی و کمبود آب، وزارت چه برنامه‌هایی برای بهبود سیستم‌های آبیاری و مدیریت منابع آب روی دست دارد؟

جواب: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری امارت اسلامی افغانستان با در نظرداشت تغییرات اقلیمی و تأثیرات آن بالای سکتور زراعت و مالداری به منظور کاهش اثرات منفی تغییر اقلیم و خشک‌سالی ناشی از آن بالای دهقانان و مالداریان کشور به رهبری امارت اسلامی افغانستان برنامه‌هایی چون، ساخت چکدم‌ها در ولایت‌های مختلف کشور جهت مدیریت آبهای موسومی، توزیع بسته‌های کمکی مواد خوراکی انسانی و حیوانی و آموزش دهی دهقانان کشور جهت استفاده از تخم‌های مقاوم در برابر خشک‌سالی را انجام داده است. همچنین با توجه به کمبود آب، وزارت زراعت تلاش دارد تا شیوه‌های آبیاری سنتی و سیلابی را به سیستم‌های مدرن و مروج روز تغییر دهد که در این راستا ترویج سیستم‌های آبیاری قطره‌ای و بارانی از روش‌های بوده که از سوی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در ولایات مختلف کشور ترویج یافته و ما تلاش داریم تا این روش بیشتر ترویج یابد.

پرمختگ: در زمینه‌ی حفاظت از منابع طبیعی، خاک و چراگاه‌ها چه اقدامات عملی صورت گرفته است؟

جواب: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری امارت اسلامی افغانستان در زمینه‌ی حفاظت از منابع طبیعی، خاک و چراگاه‌ها اقدامات عملی و مشخصی را روی دست گرفته است. از جمله، پس از حاکمیت امارت اسلامی، جلو قطع و قاچاق غیرقانونی جنگلات به‌گونه‌ی جدی گرفته شد، که

در نتیجه‌ی آن جنگلات کشور مصئون گردید و همچنان نباتات طبی از برداشت و دستبرد غیرقانونی افراد جلوگیری شد

به منظور حفاظت از جنگلات کشور یک قطعه سبز محافظت از جنگلات یک هزار ۲۰۰ نفری در چوکات وزارت امور داخله ایجاد شده که در ولایت‌های که جنگل دارند موظف می‌باشند و از جنگلات کشور حفاظت می‌کنند. همچنان به‌منظور حفاظت از جنگلات وزارت زراعت در ساحات جنگلی کشور به‌تعداد دو هزار جنگل‌بانان را استخدام کرده و تلاش می‌نماید، تا از جنگلات کشور حفاظت صورت گیرد

ما تلاش داریم تا جنگلات کشور دوباره احیا گردد و ساحه‌ی پوشش جنگلی در سطح کشور افزایش یابد که به این منظور الحمدلله تا حالا بیش از صد میلیون اصله نهال و قلمه درختان مختلف النوع جنگلی را در ولایت مختلف کشور با راه اندازی کمپاین‌های نهال شانی غرض نموده ایم

در بخش چراگاه‌ها نیز سروی همه‌جانبه به‌منظور تشخیص و تثبیت ساحت علفچرها در سطح کشور انجام گردید و حد حدود ۱٫۵ میلیون جریب علفچر در کشور تثبیت گردیده و بر بنیاد نتایج آن، برنامه‌های حفاظتی و احیایی به‌منظور استفاده پایدار از منابع طبیعی تطبیق شده‌است

پرمختگ: وزارت چه برنامه‌هایی برای رشد مالداري، بهبود نسل حیوانات و افزایش تولیدات لبنی و گوشتی دارد؟

جواب: وزارت زراعت، آبیاری و مالداري به‌منظور انکشاف مالداري در کشور برنامه‌های مشخصی را در نظر دارد که این برنامه‌ها شامل ترویج نسل‌های اصلاح شده حیوانات، معیاری سازی تولیدات حیوانی، ترویج درآمدزایی از محصولات حیوانی و بازاریابی برای لبنیات و سایر محصولات حیوانی کشور می‌باشد و همین‌گونه به‌منظور جذب سرمایه گذاران داخلی و خارجی جهت سرمایه گذاری در سکتور مالداري وزارت زراعت همه سهولت‌ها و امکانات لازم را جهت سرمایه گذاری سکتور خصوصی در بخش مالداري فراهم می‌نماید و در حال حاضر تمام فرصت‌ها جهت سرمایه گذاری در بخش مالداري در کشور فراهم می‌باشد

پرمختگ: در بخش صحت حیوانی و کنترل امراض، چه دستاوردهای مهمی در سال‌های اخیر حاصل شده است؟

جواب: وزارت زراعت، آبیاری و مالداري در سال‌های اخیر دستاوردهای مهمی در بخش صحت حیوانی و کنترل امراض حیوانی به‌دست آورده است.

وزارت زراعت می‌باشد، توسط کارمندان و مراکز ولایتی وزارت و در هماهنگی با کلینیک‌های سکتور خصوصی، تطبیق می‌گردد. وزارت زراعت مصمم است که در هر ولایت یک کلینیک مرکزی ولایتی را فعال نماید تا خدمات بهتر ارائه شده و کنترل معیارات کلینیک‌های سکتور خصوصی تحت نظارت مستقیم امارت اسلامی قرار گیرد.

در سال جاری، پیش‌بینی می‌شود که ۴۰ درصد کلینیک‌های مرکزی ولایتی فعال گردند

این اقدامات سبب بهبود سلامت مواشی، کاهش تلفات حیوانی، افزایش تولیدات مالداري و ارتقای معیشت مالداران شده و نقش مؤثری در حفظ امنیت غذایی و توسعه بخش مالداري در سراسر کشور ایفا کرده است.

تیم‌های تخنیکي وزارت زراعت به‌طور دوامدار معاینات صحتی و تدای حیوانات را در ولایات انجام داده و برنامه‌های وقایوی واکسیناسیون و کنترل امراض حیوانی را پیگیری می‌کنند

پرمختگ: وزارت چگونه از دسترسی دهقانان و مالداران به خدمات مالی و تمویل اسلامی حمایت می‌نماید؟
جواب: وزارت زراعت، آبیاری و مالداري امارت اسلامی افغانستان به‌منظور

گسترش خدمات صحتی حیوانی، تطبیق برنامه‌های منظم واکسیناسیون، کاهش شیوع امراض ساری حیوانی، تقویت مراکز صحتی حیوانی در ولایات و ولسوالی‌ها و ارتقای ظرفیت کارمندان تخنیکي از جمله‌ی این دستاوردها می‌باشد

بر اساس گزارش‌های وزارت از چهار سال قبل تاکنون ۵۲ میلیون و ۷۱۴ هزار ۴۱۴ حیوان با تطبیق واکسین‌های مختلف در برابر امراض وقایه گردیده‌اند و ۳۸ میلیون و ۵۲ هزار و ۵۳۴ حیوان که به امراض مختلف مبتلا شده بودند، از طریق کلینیک‌های صحتی حیوانی تدای شده‌اند

قبل از حاکمیت امارت اسلامی افغانستان، در سراسر کشور ۱ هزار و ۸۵۵ کلینیک صحت حیوانی فعال بود، اما پس از چهار سال اخیر این کلینیک‌ها به ۳ هزار و ۱۲ کلینیک افزایش یافته‌اند. شماری از این کلینیک‌ها دولتی و شماری از آن به‌گونه‌ی خصوصی فعالیت دارند، اما واکسین‌ها و خدمات وقایوی که انجام شده، از طریق دولت، مؤسسات همکار و واکسین‌هایی که خارج از استراتیژی وزارت بوده و با پرداخت هزینه به کلینیک‌ها ارائه گردیده، تطبیق شده‌اند

همچنین، سالانه بیش از ده میلیون دوز واکسین که بخشی از استراتیژی

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری مطابق به راهبرد انکشاف پنج ساله افغانستان که از سوی امارت اسلامی افغانستان تهیه شده برنامه های متعددی را در سکتور های زراعت، آبیاری، مالداری و منابع طبیعی تطبیق می نماید که به ادامه ی پروژه های فعلی، برنامه ها و پروژه های جدیدی را نیز برای آینده در نظر دارد که هدف آن تقویت بیشتر سکتور زراعت، افزایش تولیدات داخلی، ایجاد فرصت های کاری و توسعه پایدار روستایی می باشد.

این برنامه ها شامل موارد زیر است:

- گسترش برنامه های آبیاری پیشرفته مانند آبیاری قطره ای و سولری در ولایات بیشتر
  - افزایش سرمایه گذاری در صنایع پروسس و بسته بندی محصولات زراعتی
  - ایجاد مراکز بازاریابی و فروش محصولات زراعتی در سطح زون ها
  - توسعه و تقویت زنجیره ارزش زراعتی و مالداری
  - گسترش فارم های معیاری گاوهای شیری و مرغ پروری پیشرفته
  - ایجاد مراکز آموزش عملی برای دهاقین و مالداران
  - افزایش تولید و توزیع تخم های بذری با کیفیت و تطبیق برنامه های اصلاح نباتات
  - برنامه های جدید برای احیا و مدیریت پایدار جنگلات و منابع طبیعی
- این برنامه ها در مرحله طرح و پلان قرار دارند و با فراهم شدن بودجه و امکانات، به گونه مرحله وار در سال آینده در سطح کشور تطبیق خواهند شد

پرمختگ: پیام شما به دهقانان و مالداران کشور در راستای همکاری با برنامه های وزارت چیست؟

جواب: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری امارت اسلامی افغانستان یک نهاد خدماتی است که متعهد به ارائه ی حمایت های عملی برای رشد و شکوفایی تولیدات زراعتی و حیوانی است. ما در جهت حل مشکلات دهاقین تلاش نموده ایم و پروژه هایی را برای ارتقای ظرفیت، افزایش تولید و خودکفایی غذایی به انجام رسانده ایم. هدف نهایی ما این است که هر دهقان و مالدار در سراسر افغانستان به ابزار، دانش و امکانات مورد نیاز برای تولید باکیفیت و درآمد بهتر دست یابد

بناً ما از همه دهاقین و مالداران کشور می خواهیم که در جهت تطبیق پروژه های انکشافی و زیربنایی در سکتور زراعت و مالداری کشور با کارمندان وزارت زراعت، آبیاری و مالداری به گونه ی دوامدار همکاری نمایند، تا پروژه ها به گونه ی درست و شفاف تطبیق شود

پرمختگ: نقش سکتور خصوصی و سرمایه گذاران داخلی در توسعه ی زراعت و مالداری از دیدگاه شما چیست؟

جواب: بدون شک که تجار و متشبهین کشور نقش بسیار مهمی در سکتور زراعت و مالداری کشور دارد و طوری که من همیشه می گویم، که مجاهدین کشور را از اشغال آزاد ساختند و حالا تجار به صفت مجاهدین اقتصادی و محدودیت های که از لحاظ اقتصادی بالای آن اعمال شده است به بیرون بکشند و در همین راستاً وزارت زراعت، آبیاری و مالداری امارت اسلامی افغانستان تنها در سال جاری زمینه ی سرمایه گذاری به ارزش بیش از ۴۶۵ میلیون افغانی را در سکتور زراعت و مالداری برای سرمایه گذاران و متشبهینی که به این وزارت مراجعه کرده اند، فراهم ساخته است

این وزارت متعهد به حمایت همه جانبه از سرمایه گذاران داخلی و خارجی در بخش زراعت و مالداری بوده و همواره برای گسترش سرمایه گذاری در این سکتور تلاش می ورزد

به همین منظور، طرز العمل های مشخصی برای فراهم سازی تسهیلات لازم، از جمله تخصیص زمین برای سرمایه گذاری و ارائه ی خدمات تخنیکی و حمایتی ترتیب گردیده است تا روند سرمایه گذاری در بخش زراعت و مالداری تسهیل و تسریع یابد

پرمختگ: چشم انداز وزارت زراعت، آبیاری و مالداری برای سال های آینده چگونه خواهد بود؟

جواب: الحمد لله ما در کشوری زندگی می کنیم که به گونه ی طبیعی از جانب الله متعال همه نعمت ها جهت کشت و زراعت فراهم گردیده است؛ آب، خاک و هوای کشور ما مساعد زراعت است و همچنان نیروی بشری کافی برای زراعت داریم بناً ما یک چشم انداز بسیار مثبت برای سال آینده و همین گونه برای سال های آینده داریم و باور داریم که زراعت کشور، افغانستان را به خودکفایی سوق خواهد داد

حمایت از کاروبارهای زراعت و مالداری، از طریق صندوق وجهی انکشاف زراعتی کشور برای دهقانان، مالداران و متشبهین سکتور زراعت و مالداری، خدمات مالی اسلامی در قالب مشارکت، مضاربت، وکاله و مراحه فراهم می نماید.

این تسهیلات به بهره برداران امکان می دهد تا سرمایه گذاری کنند، تولید خود را افزایش دهند و کیفیت محصولات زراعتی و مالداری را ارتقا دهند که در سال جاری مبلغ نزدیک به دو میلیارد افغانی از سوی صندوق وجهی انکشاف زراعتی وزارت زراعت، آبیاری و مالداری امارت اسلامی افغانستان به دهقانان و متشبهین زراعتی از طریق خدمات مالی اسلامی پرداخت گردیده است. علاوه بر این، وزارت زراعت با ارائه ی مشاوره های تخنیکی و نظارت مستمر، اطمینان حاصل می کند که این کمک ها به شکل مؤثر و پایدار در رشد اقتصادی خانوادگی زراعتی و مالداری تأثیرگذار باشد.

این اقدامات هم چنین سبب ایجاد فرصت های شغلی و توسعه ی بازارهای محلی می گردد

پرمختگ: در زمینه ی بازاریابی محصولات زراعتی و مالداری، چه برنامه هایی برای کاهش ضایعات و افزایش صادرات وجود دارد؟

جواب: وزارت زراعت، آبیاری و مالداری به منظور بازاریابی و فروش محصولات زراعتی در مرکز و ولایات کشور نمایشگاه هایی را برگزار می نماید و همچنان زمینه ی اشتراک سرمایه گذاران افغان را در نمایشگاه های ملی و بین المللی فراهم می سازد، تا از این طریق تولیدات داخلی کشور به بازارهای داخلی و خارجی راه یابد

همچنان این وزارت در ادارات امارتی طرحی را برای اولویت استفاده از محصولات داخلی در نظر گرفته است که در فروش محصولات تأثیر مثبت دارد

در عین حال، وزارت زراعت برای ایجاد سردخانه های معیاری جدید و فعال سازی مجدد سردخانه های غیرفعال برنامه های مشخصی را در نظر دارد که با تطبیق آن ها، ان شاء الله مشکلات دهقانان کشور تا اندازه ای برطرف خواهد شد

چاپېریال ساتنه او د اوبو زېرمه کولو اهمیت

انجنیر جمیل احمد

د کرنیزې پرمختیا مندوق د تخنیکي خدمتونو لوی آفیسر

د واورې او د باران د اوبو د زېرمه کولو لارې چارې

په خاورینه ځمکه کې د اوبو جذب:

هڅه وکړئ چې د باران او واورې اوبه د خاورینې ځمکې، بڼونو او کور انګړونو ته لاره ورکړئ. خاورینه ځمکه د باران اوبو د جذبولو لپاره غوره وسیله ده

د کنډو او باغچو (بنګیو) جوړول:

په خپلو کورونو او بڼو نو کې داسې کنډې یا کانالونه جوړ کړئ چې د باران اوبه په کې زېرمه شي. دغه اوبه ورو، ورو ځمکې ته جذبېږي او د اوبو زېرمو زیاتوالي کې مرسته کوي

د سرکونو منځ ګلدانونه او شنې سیمې:

هغه ځایونه چې د سرکونو په منځ کې ګلدانونه یا شنې ساحې لري، هڅه وکړئ چې د باران اوبه د دې ځایونو له لارې ځمکې ته جذب کړئ. دا کار د بڼارونو په چاپېریال کې د تودوخې د کمولو او د خاورې د رطوبت د ساتلو سبب ګرځي

د اوبو تنظیم او سم مدیریت:

د باران اوبو د ضایع کېدو مخنیوي لپاره داسې سیستمونه جوړ کړئ چې د اوبو سم مدیریت ترسره کړي. د دې لپاره د سطحي اوبو راټولولو ځانګړې لارې چارې، لکه د «Rainwater Harvesting» سیستمونه، غوره دي

د طبیعي بندونو او زېرمو جوړول:

په کلیو او غرنیو سیمو کې د کوچنیو بندونو او طبیعي زېرمو جوړول کولی شي د اوبو د ذخیره کولو مؤثره لاره وي. دا بندونه د واورې او باران اوبه راټولوي او د وچکالۍ پر مهال یې د استفادې لپاره ساتي

چاپېریال زموږ د ژوند بنسټ جوړوي. په افغانستان کې چې ډېری خلک له طبیعت سره نېغ په نېغه اړیکه لري. کرنه، مالداري او د غرونو او سیندونو ژوند یې د چاپېریال له صفا پاتې کېدو سره تړلی دی، د پاک چاپېریال نشتوالی د خلکو پر ژوند، روغتیا او اقتصاد ژوره اغېزه کوي. په هېواد کې د هوا، اوبو او خاورې ککړتیا، د ځنګلونو پرې کېدل، او د کانونو غیرمسئله استخراج زموږ د چاپېریال لپاره ستر ګواښونه دي. د چاپېریال ساتنه یعنې دا چې موږ د طبیعي سرچینو له ضایع کېدو، د اوبو له ککړېدو او د ځنګلونو له پرې کېدو مخنیوی وکړو. که موږ دا کار ونه کړو، نو زموږ د ژوند لپاره اړینې سرچینې، لکه پاکې اوبه، حاصلخېزه ځمکه او سالمه هوا، به له منځه ولاړې شي، او زموږ هېواد به د وچکالۍ، دورو، ناروغیو او اقلیمي بدلون له سختو پایلو سره مخ شي

اوبه د ژوند تر ټولو ارزښتناک نعمت دی. افغانستان یو وچ هېواد دی، چې ډېری ولایتونه یې د اوبو د کمښت له ستونزې سره لاس او ګرېوان دي. کرنه، باغداری او د خلکو ورځنۍ ژوند ټول د اوبو له برکته روان دی. د وروستیو کلونو وچکالۍ بڼیې چې که د اوبو د زېرمه کولو او معقول استعمال لپاره جدي ګامونه پورته نه شي، نو زموږ خلک به د خورو، څښاک او اقتصاد له سختو ننگونو سره مخ شي. د باران او د واورې د اوبو زېرمه کول، د بندونو او کوچنیو زېرمو جوړول، د اوبو د لګولو عصري سیستمونه (لکه څاڅکي او سپرې سیستمونه)، او د اوبو د بې‌ځایه مصرف مخنیوی، دا ټول هغه لارې دي چې زموږ هېواد یې ډېرې اړتیا لري. د دې ترڅنګ، د ونو کرل، د ځنګلونو بیا رغونه، او د ککړتیا د مخنیوي هڅې د چاپېریال د ژغورنې لپاره ضروري دي. که موږ، د افغانستان هر وګړی، د چاپېریال ساتنې او د اوبو د سیمې برخه کې خپله ونډه ورکړو، نو نه یوازې به مو خپل ژوند خوندي کړی وي، بلکې د راتلونکو نسلونو لپاره به مو یو زرغون، اوبه‌لرونکی او سوکاله افغانستان پرې ایښی وي

د ځمکې لاندې اوبو غني کولو گټې

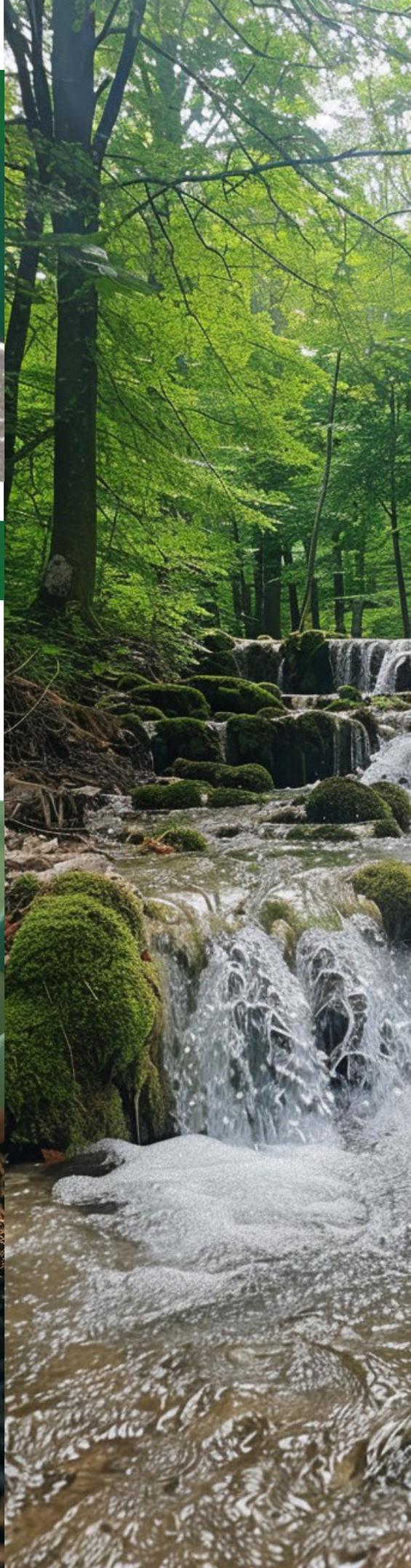
- د اوبو د کمښت ستونزه په کمه شي.
- د شتو سیمو وده په زیاته شي.
- کرنیز فعالیتونه په ښه شي.
- د اقلیمي بدلون اغېزې په کمې شي.
- د ځنځاک اوبو کیفیت په ښه شي،
- ځکه چې د ځمکې له لارې په طبیعي بڼه فلتر کېږي.

زمونږ او ستاسو مسوولیت

هر وگړی، کولی شي د خپلو ورځنیو فعالیتونو له لارې د چاپیریال د ساتنې برخه کې مهم رول ولوبوي. هڅه وکړئ چې له پلاستيکي توکو څخه لر کار واخلي، ونې وکړئ، او د اوبو سپما وکړئ راځئ چې په گډه د اوبو د زېرمه کولو او چاپیریال د ساتنې لپاره خپلې هڅې ډېرې کړو، تر څو پاکه، زرغونه او سوکاله نړۍ راتلونکو نسلونو ته پرېږدو

چاپیریال

زمونږ گډ کور دی،
ساتنه یې زموږ
گډ مسوولیت دی!

په اسلام کې د ټولنيز تمویل ماهیت او حقیقت

دکتور مولوي محمد شريف رحمانی

لنډيز

د هېواد په بانکي سيستم کې اسلامي تمویل زموږ د اتل ملت د نيمې پيړۍ د جهاد او سربښندنو پایله ده.

مسلمانان اوږده موده د دين له پلي کولو لپرې پاتې شول دوی د لمانځه، اوداسه، روژې اوج څخه پرته نه د اسلام سياسي، نه اخلاقي، نه اقتصادي، نه جزايي، نه قانوني، نه اجتماعي او نه د اسلام نړيوال سياست پېژانده په بانکونو کې اوس مهال خلکوته په اسلام کې د ټولنيز تمویل ماهیت او حقیقت نا آشنا ښکاري.

په عربي ژبه تمویل د مال څخه اخیستل شوی د تمویل معنی بل چاته د مال ورکول، د اسلامي شریعت د احکامو په

برابر د ټولنيزو تولیدي چارو په خاطر د مال وړاندې کول دي ترڅو اقتصادي ثبات رامنځته او ټولنه وده وکړي او هم ځمکه ودانه کړی شي. په اسلامي ټولنيز تمویل کې موخه فقيرانو او بېوزله خلکوته ديوې مړۍ ډوډۍ برابرول نه، بلکې په اقتصادي لحاظ دوی په پښودول دي چې څرگند خصوصيات يې په لاندې توگه دي

دغه تمویل ټولنيز اړخ او داسلامي شریعت د مقاصدو سره سمون لري، په اقتصادي لحاظ د ملت د ټولو اقشارو په پښو درول، د مراتبې، مشارکې، اجارې، سلم او مضاربت له لارې چارې سرته رسول دي، چې د بشپړې څېړنې په پایله کې صورت نیسي، د اقتصادي تمکین له لارې يې

د وتلو کاروباري شخصیتونو جوړول يې ستره موخه ده.

د اسلامي تمویل اهمیت دادی چې دغه د عبادت په نیت د الله تعالی د رضا، په خاطر سرته رسيږي چې ځينې مهال د فرض عين او فرض کفایي بڼه غوره کوي همدارنگه د دين، نفس، عقل، مال او نسل په ساتنه کې مهم رول ترسره کوي.

په دغه سيستم کې شتمني دوران پيدا کوی او هرچاته کاري فرمتونه برابرېږي بشري او مادي سرچینې په خوځښت راځي په ټولنه کې خیر وده کوي او له بدبختۍ څخه خلاصون رامنځته کېږي.

د اسلامي ټولنيز تمویل ماهیت او حقیقت

دغه عنوان لاندې عناوینو ته شاملېږي

۱- د تمویل مفهوم : تمویل په عربي ژبه کې د مال څخه اخیستل شوی؛ نو د تمویل معنا بل چاته د مال ورکول دي او ټولنه دانسانانو مجموعې ته ویل کېږي.

او د اسلامي څخه د اسلام احکامو او قوانینو ته التزام مراد دی؛ نو په لغوي اعتبار د دغه عنوان معنا داده چې عامو خلکو او ولسونو ته د شریعت د احکامو او قوانینو په برابر د مال ورکول دي.

۲- د ټولنيز تمویل اصطلاحي مفهوم

په اصطلاح کې تمویل د یوې ادارې له خوا د مال وړاندې کولو او پور د پوره کولو په خاطر مال وکړ شي البته غیراسلامي بانکونه یې په سود ورکوي مگر د اسلام بانکي نظام سودی تعامل حرام بولي نو اسلامي تمویل د شرعي ضوابطو په رڼا کې د مال وړاندې کول دي، ترڅو شتمني وده وکړي او ځمکه ودانه او پیسې د هرچاپه لس کې واوسي؛ نو د اسلامي ټولنيز تمویل تعریف داسې هم کولی شو:

د اسلامي شریعت د احکامو په برابر د ټولنيزو تولیدي چارو په خاطر د مال وړاندې کول، ترڅو اقتصادي ثبات رامنځته کړي شي او ټولنه وده وکړي او هم د ځمکې په ودانولو لس پورې کړې شي

په دغه تعریف کې مو د ټولنيز تولید یادونه وکړه او داستهلاکې څخه مو صرف نظر وکړ دلته مو موخه فقیرانو او بېوزلو خلکو ته د یوې مړۍ ډوډۍ برابرول نه دي؛ بلکې بیوزله شخص په اقتصادي لحاظ د کوچنیو پروژو له لارې په پېښودول دي؛ البته د زکات په ورکړې سره کولی شو د هغو خلکو لپاره چې د کاري ځواک څخه برخمن نه دي استهلاکي تمویل رامنځته کړو

د اسلامي ټولنيز تمویل ځانګړتیاوې

اسلامي ټولنيز تمویل لاندې څرګند ځانګړنې لري او هغه داچې:

۱- دغه تمویل ټولنيز اړخونه لري چې د تمویل د طبیعت څخه جلا کېدلی نه شی،

ښه خبره ده چې په ګټې ولاړ وي لکه مباحه، مشارکه، سلم، مضاربت او اجاره.

۲- دغه تمویل د اسلامي شریعت د مقاصدو سره سمون خوري دلته سود ځای نه لري او نه نورې د مالیاتو ناوړه دوکې

۳- ددغه تمویل موخه په اقتصادي لحاظ د ملت د ټولو اقشارو په پېښو درول او داسې ګټورې پروژې پرمخ وړل دي چې هم پېرېدونکې او هم تمویلي ادارې ته څه ناڅه ګټه ورپه برخه شي ترڅو دغه بهیر په دوامداره توګه روانه وي چې هغه د مباحې، مشارکې، اجارې، سلم او مضاربت له لارې تنظیمېږي.

دغه تمویل له اقتصادي او ټولنيز لحاظ د یوې بشپړې څېړنې پر اساس صورت مومي معنا داده چې د تمویلي ادارې متخصصین د ټولنې لومړیتوبونه او اړتیاوې په نظر کې نیسي ترڅو غوره اقتصادي سرچینې تشخیص او یوه ټولنيزه دوامداره اقتصادي وده او پرمختګ په پېښو ودرېږي.

دغه تمویل د اقتصادي تمکین او ثبات له لارې داسې مخکېښ او وتلي کارو باري شخمتونه جوړول غواړي چې لوړ او پورته لس ولري نه تېټ، په دې توګه چې د ورکړې څښتن وي نه د اخیستلو.

داسلامي تمویل ارزښت په دې کې دی چې:

۱- دغه یو عبادت دی چې اسلامي تمویلي اداره یې د الله تعالی د رضا، په خاطر په سپیڅلي نیت د خلکو او ولسونو د روا اړتیاوو د پوره کولو او دخپل گران هېواد د ودانولو په خاطر سرته رسوي.

۲- دغه تمویل ځنې مهال فرض وي لکه د زکات راټولول او بیا یې په خپلو مستحقینو ویشل او ځنې مهال د کفایي فریضې بڼه غوره کوي لکه خلکو ته حسنه پور ورکول، نفلي صدقات وپشل او په همدې توګه د مباحې، سلم، اجارې، مضاربت او مشارکې له لارې خلکو ته پیسې ورکول، ترڅو د الله تعالی په طاعت د هېواد په اقتصادي پیاوړتیا، د دین په ساتنه، د دنیا په سیاست او د ځمکې په آبادولو کې مرستندوی واقع شي.

۳- اسلامي ټولنيز تمویل داسلامي شریعت د پنځو مقاصدو د دین، نفس، عقل، مال او نسل د ساتنې وسیله هم ګڼل کېږي، دا ځکه چې د دین او هېواد ساتنه له

اقتصادي پیاوړتیا څخه پرته نه شي ترسره کېدای همدارنګه امنیت د نفوسو او ارواحو ساتنه په پیاوړې اقتصاد سره رامنځته کېږي. په همدې ډول، بېوزلي او اقتصادي اضطراب له ځان سره جهل او ناپوهي راوړي، چې په پایله کې د عقلي زوال لامل ګرځي

په همدې توګه غربت نسلونه له منځه وړي هلته زنا، بداخلاقي او نورګڼ رنځونه وده کوي هلته نه ځان نه مال نه عقل نه نسل او نه دین محفوظ وي، پوسه او بېچاره ملت د کمونېزم او الحاد لپاره پخه مړۍ ګرځي

۴- ټولنيز اقتصادي تمویل د روا کسب او کار د وسایلو څخه دی سره له دې چې په دغه سیستم کې ډېره لږه ګټه په نظر کې نیول شوې ترڅو د تمویل دغه لړۍ پایښت ولري دا ځکه چې په دغه کار کې شتمني دوران پیدا کوي او د ټولو خلکو ولسونو ته ورځي هرچاته کاري فرصتونه پیدا کېږي اقتصادي، بشري او مادي سرچینې په خوځښت راځي او په ټولنه کې خیر وده او پرمختګ کوي او له بدمرغۍ څخه خلاصون رامنځته کېږي

پایله اخیستنه

د دغې څېړنې مقالې په پای کې دغه پایله ترلاسه کوو

۱- تمویل ټولنيزو جهتونو او عامو ولسونو ته د اسلامي شریعت د احکامو په برابر د مال ورکول دي

۲- د اسلامي شریعت د احکامو او قوانینو په برابر د ټولنيزو تولیدي چارو په خاطر خکوته د مال وړاندې کول، ترڅو اقتصادي ثبات رامنځته او ټولنه وده وکړي او ځمکه ودانه کړي شي

۳- اسلامي تمویل د شریعت د مقاصدو سره سمون لري اوسود ته په کې ځای نه وي

۴- دغه تمویل موخه په اقتصادي لحاظ د ملت د ټولو اقشارو په پېښو درول دي چې د مباحې، مشارکې، سلم او مضاربت له لارې چارې تنظیموي

۵- اسلامي تمویل په سپیڅلي نیت ترسره کول عبادت او د دین د پنځو مقاصدو دین، نفس، عقل، مال او نسل د ساتنې وسیله ګڼل کېږي

بحران روبه‌افزایش کمبود آب در شهر کابل و سردرگمی در مدیریت آن

محمد رحیم میرزاد کارشناس تحقیقات مالداری

همه‌گان آگاه‌اند که نفوس شهر کابل روزبه‌روز در حال افزایش است و این ازدیاد نفوس، سطح مصرف آب را به‌طور قابل ملاحظه بالا برده است.

اعمار بی‌رویه‌ی بلندمنزل‌ها سبب شده که یک خانه یا حویلی قدیمی عملاً به یک «محلۀ کوچک» تبدیل شود؛ چنان‌که مصرف آب تنها برای وضو گرفتن، نسبت به گذشته که به شیوه‌ی سنتی با یک آفتابه انجام می‌شد، سه تا چهار برابر افزایش یافته است.

از سوی دیگر، وقوع خشک‌سالی‌های متواتر، کاهش بارندگی و تغییرات اقلیمی، میزان تولید آب و سطح آب‌های زیرزمینی کابل را به‌شدت پایین برده است. هم‌اکنون در بسیاری از ساحات شهر، سطح آب در عمق ۱۰۰ متر یا بیشتر قرار دارد و تعداد زیادی از چاه‌های عمیق خشکیده است. به‌احتمال زیاد حدود ۵۰ درصد باشندگان کابل با کمبود آب آشامیدنی روبه‌رو هستند.

همزمان، صدها موترشویی، حمام، حوض‌های آب‌بازی و سایر فعالیت‌هایی که مصرف آب بسیار بالا دارند، همچنان بدون محدودیت ادامه پیدا می‌کنند. اگر این وضعیت بدون اتخاذ تدابیر تخنیکی و مدیریتی ادامه یابد، در سال‌های نزدیک ممکن است اکثریت مردم به دلیل کمبود آب مجبور به مهاجرت شوند؛ زیرا با تغییرات اقلیمی، پیش‌بینی دقیق بارندگی تنها در علم خداوند متعال است.

این کار باعث می‌شود:

- آب بارندگی‌ها برای مدت طولانی در بستر دریا ذخیره شود.
- آب‌های زیرزمینی دوباره تغذیه گردد.
- از خروج سریع آب جلوگیری شود.
- محیط زیست شهر بهبود یابد.

همچنان در برخی نواحی شهری می‌توان با پوشاندن سطح دریا، زمینه‌ی اعمار مارکیت‌ها یا ساحه‌ای مناسب برای دست‌فروشان را فراهم ساخت.

۲- تنظیم فعالیت‌های پرمصرف آب داخل شهر

برای جلوگیری از کاهش بیشتر سطح آب‌های زیرزمینی

به‌منظور مدیریت بهتر منابع آب و جلوگیری از تشدید بحران، تدابیر ذیل به‌عنوان راه‌حل‌های پیش‌گیرانه پیشنهاد می‌گردد.

۱- پاک‌کاری و مدیریت بستر دریای کابل

پیشنهاد می‌شود اداره محترم شاروالی کابل، در همکاری با وزارت انرژی و آب و اداره تنظیم آب، اقدام به

- پاک‌کاری کامل بستر دریای کابل.
- عمیق‌سازی بخش‌هایی از آن.
- استفاده از ریگ و جغل به‌دست‌آمده برای ساختمان‌سازی و ترمیم سرک‌ها.
- اعمار بندهای کوچک ذخیره‌ای در هر یک کیلومتر داخل بستر دریا.

این کار باعث برگشت آب باران و برف به سفره‌های زیرزمینی و کاهش فشار بر منابع عمیق می‌شود

۶- انتقال آب از منابع بیرونی

در صورت امکان، انتقال آب از:

- دریای پنجشیر یا دریای سالنگ به شهر کابل یکی از راه‌حل‌های اساسی و پایدار است که باید به‌صورت فوری بررسی و عملی گردد.

نتیجه‌گیری

امید می‌رود مقامات و نهادهای مسوول، با در نظر گرفتن اهمیت موضوع و پیامدهای ناگوار کمبود آب، توجه جدی نموده و طرح‌ها و راه‌حل‌های علمی، تخنیکی و مؤثر را هرچه زودتر عملی سازند، تا مردم عزیز شهر کابل از خطرات روزافزون کم‌آبی در امان بمانند

۴- نصب میتره‌های مخصوص برای مدیریت مصرف آب

با نصب میتره‌های مؤثر و قابل اعتماد برای تمامی استفاده‌کنندگان آب

- از مصرف بی‌رویه جلوگیری می‌شود.
- عدالت در مصرف و تعرفه‌بندی ایجاد می‌گردد.
- مردم به مصرف مسوولانه تشویق می‌شوند.

۵- ایجاد چاه‌های جذبی برای جذب آب باران

برای تغذیه‌ی منابع آب زیرزمینی:

- در مسیر سرک‌ها در هر ۵۰۰ متر یک چاه جذبی حداقل ۱۰ متری ایجاد گردد.
- بلندمنزل‌ها نیز مکلف شوند در ساحات مناسب دور از چاه آب‌شان چاه‌های جذبی ایجاد کنند.

- چاه‌های موجود موثرشویی‌ها، حمام‌ها و حوض‌های آب‌بازی مسدود و مهر و لاک شود.
- از حفر چاه‌های عمیق جدید جلوگیری گردد.
- این فعالیت‌ها آب مورد نیازشان را از خارج شهر و ساحات دارای منابع آبی غنی تهیه و توسط تانکر انتقال دهند.
- حوض‌های آب‌بازی مکلف به حفر چاه‌های جذبی برای بازگشت آب به زمین شوند.

۳- جلوگیری از مصرف بی‌جای آب در سطح شهر

شاروالی باید مقررات مشخصی وضع و تطبیق کند تا

- دکانداران، موتر فروشی‌ها و سایر اصناف از جاروب کردن ساحه با آب خودداری کنند.
- از ریختن کثافات در جویچه‌ها جلوگیری شود.
- فرهنگ مصرف اصولی آب میان شهروندان ترویج گردد.

راځۍ انځر نور هم وپېژنو

چمتو کوونکي: د صندوق تخنیکي څانګه

انځر یو له هغو میوو څخه دی چې د افغانستان په محدودو ولایتونو کې په سوداګریزه بڼه کرل کېږي. دا میوه د ښه خوند لرونکې ده، خو په تازه بڼه یې د ساتنې موده کمه ده او ژر خرابیږي.

د انځرو کرڼه او جغرافیایي وېش

انځر په کندهار، زابل، هرات، بلخ، فراه، جوزجان او سمنګان ولایتونو کې په سوداګریزه بڼه کرل کېږي. له دې سربېره، د هېواد په شپاړسو (۱۶) ولایتونو کې د انځرو بڼونه شتون لري. د کرنې، اوبولګولو او مالدارۍ وزارت د شمېرو له مخې، یوازې په بلخ ولایت کې د انځرو ۱۰۰ هکتاره بڼونه موجود دي.

د انځر ونې ځانګړتیاوې

انځر د توت له کورنۍ څخه دی او په نیمه گرمو سیمو کې وده کوي. د انځر ونه په ژمي کې خزان کوي او د استراحت حالت ته ځي. د ونې لوړوالی تر لسو مترو پورې رسېږي. د انځر اصل له لوېدیځې آسیا څخه ګڼل کېږي. دا ونه پراخې پانې لري، چې د پنډې په بڼه رګبندي لري. انځر د ۱۰۰ تر ۳۰۰ ساعتونو پورې یخۍ ته اړتیا لري، چې باید د حرارت درجه له ۷ درجې سانتیګراد څخه ښکته وي. د انارو په پرتله د یخۍ مقاومت یې کم دی، او که د حرارت درجه د منفي ۹ څخه ټیټه شي، نو ځانګړې توګه ځوانې ونې زیانمنې کېږي.

اقلیمي اړتیاوې

انځر د تودوخې په وړاندې مقاوم دی او د میوې د پخېدو لپاره لوړې درجې حرارت ته اړتیا لري. په هغو سیمو کې چې کلنی اورښت یې ۶۰۰ ملي متره وي، اضافي اوبو ته اړتیا نه لري، خو که دا اندازه له ۵۵۰ ملي متره کمه وي، نو اوبه ورکول ضروري دي.

انځر د وچکالیۍ په وړاندې مقاومت لري او په هر ډول خاوره کې وده کولی شي، خو باید د زیات رطوبت خاوره نه وي. که خاوره ډېره تیزابي (مالګینه) شي، د حاصل کچه کمه کېږي. د انځر د ریښو سیستم سطحې دی.

د انځرو ډولونه

انځر شاوخوا ۶۰۰ ډولونه لري، چې ډېری یې غرنی او زینتي دي، خو یوازې درې ډولونه یې د میوې د تولید لپاره په باغونو کې کرل کېږي.

د وچو انځرو مشهور ډولونه

- پرک وچ انځر
- خندان وچ انځر
- درجه ۱۰۱ وچ انځر (A, B, AA, AAA)

د وچو انځرو تولید لارې

د انځرو وچول په دوه ډولونو

ترسره کېږي

- د لمر له لارې (طبیعي)
- په صنعتي ډول

په کلیوالي سیمو کې انځر د لمر په واسطه وچېږي، چې میوه تر نیمه وچېدو پورې په ونه پاتې کېږي، وروسته له ونې لوېږي او بیا په ځانګړو ځایونو کې هوارېږي.

په صنعتي بڼه د وچولو پر مهال له ځانګړو وچونکو موادو او داغ ورکولو طریقو څخه کار اخیستل کېږي، ترڅو وچول ژر او معیاري ترسره شي.

د وچو انځرو د ساتنې شرایط

د وچو انځرو د ذخیره کولو پر مهال باید لاندې موارد په پام کې ونیول شي.

- د حرارت درجه
- د هوا رطوبت
- د لمر مستقیم تماس

دغه شرایط باید داسې تنظیم شي چې د آفلاتوکسین (یو ډول فنګس) له زیاتېدو، او همدارنګه د حشراتو او نورو زیانرسوونکو موجوداتو له نفوذ څخه مخنیوی وشي.

وچ انځر په نړیوالو بازارونو کې ډېر مینوال لري، او افغانستان د انځرو د صادراتو له پلوه دوهم مقام لري.

د انځرو روغتیایي ګټې

۱- د هاضمې او سینې لپاره ګټور: انځر د بتاکاروتین او ویتامین C ښه منبع ده چې د سرطانې ناروغیو د مخنیوي لپاره ګټوره ده.

۲- مغذي مواد:

وچ انځر په زیاته اندازه کلسیم، اوسپنه، پتاسیم، فایبر او لږ شحم لري، چې د متوازنې خوړو یوه مهمه برخه جوړوي.

۳- د وزن کنټرول:

وچ انځر د طبیعي فایبرو له کبله د بدن د وزن په کنټرول کې مرسته کوي.

۴- کالوري او تغذیه:

په هر ۱۰۰ ګرامه وچ انځر کې ۲۴۹ کالوري، ۳.۳ ګرامه پروټین، ۰.۹ ګرامه شحم، ۶۹ ګرامه کاربوهایډریټ او ۵.۶ ګرامه فایبر شامل دي.

۵- د بدن د قوت زیاتوالی:

د وچ انځر خوړل د وینې د کمښت او جسمي ضعف لپاره ګټور دي، ځکه اوسپنه او ویتامینونه لري.

۶- د وینې د کمښت مخنیوی:

وچ انځر د اوسپنې او ویتامین C له کبله د کم خونې ناروغۍ په درملنه کې مرسته کوي.

۷- د حافظې پیاوړتیا:

د وچ انځر، بادام او پستې ګډ استعمال د حافظې د قوې کېدو لامل ګرځي، او د امیندوارو ښځو لپاره هم ګټور دی.

اقتصادي ارزښت

انځر له مهمو اقتصادي میوو څخه دی چې ډېره برخه یې په وچ ډول بسته‌بندي او صادريږي.

افغانستان انځر هند، متحده عربي اماراتو، اروپایي هېوادونو او کاناډا ته صادروي. د اسلامي امارت د صنعت او سوداګرۍ وزارت د معلوماتو له مخې، د افغانستان ۷۰٪ وچ انځر هند ته او ۳۰٪ پاکستان ته صادريږي.

د ۱۴۴۵ هـ کال په اوږدو کې د افغانستان د انځرو د صادراتو ارزښت ۱۱۲ میلیونه امریکایي ډالرو ته رسېدلی دی.

انځر په ډېره کچه په کندهار، بلخ، ارزګان، فاریاب، هرات او هلمند ولایتونو کې تولیدېږي.

1000,5%

250

د اقتصادي ودې لپاره د مالي آسانتياوو ارزښت

مولوي صدراعظم عثماني

د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت د کرنې او مالدارۍ مرستيال او د کرنيزې پرمختيا صندوق د مالي مديريت کمېټې مشر

۳- د عايداتو زياتوالی:

کله چې توليد او بازارموندنه ښه شي، د خلکو عايد لوړېږي او د ژوند کيفيت ښه کېږي

۴- د فقر کموالی:

د کار فرصتونه او د بزگرانو ملاتړ د فقر د کچې په کمېدو کې مهم رول لري
۵- د ښځو اقتصادي گډون: د ښځينه متشبثينو لپاره د مالي فرصتونو رامنځته کول نه يوازې د هغوی اقتصادي خپلواکي زياتوي، بلکې د ټولنې د پرمختگ سبب هم ګرځي

۶- د کرنيز سکتور پياوړتيا:

اسلامي تمويلات د کرنې د ميکانيزه کېدو، د اوبو د ښه مديريت، او د کرنيزو محصولاتو د پروسس په برخه کې مهم رول لري

خو بايد په ياد ولرو چې يوازې تمويلات بسنه کوي. دا تمويلات بايد د مالي سواد، مديريت، حساب ورکونې، او بازارموندنې د روزنيزو برنامو سره مل وي. کله چې يو بزگر يا متشبث د مالي مديريت، حسابدارۍ او بازار پېژندنې مهارتونه زده کړي، هغه به وکولای شي خپل کاروبار په اغېزمنه او پايداره توګه پر مخ يوسي
سربره پر دې، د مالي بنسټونو تر منځ همکاري، د خصوصي سکتور ونډه، او د حکومت ملاتړ د مالي آسانتياوو د بريا لپاره بنسټيز ارزښت لري. د پاليسيو جوړونکي بايد داسې چاپېريال رامنځته کړي چې له مخې يې پانګه وال، بزگران او متشبثين ډاډ ترلاسه کړي چې پانګونه يې خوندي ده او د پرمختگ فرصتونه ورته برابر دي

اقتصادي وده د هر هېواد د پرمختگ، ثبات او سوکالۍ بنسټيز رکن ګڼل کېږي. د يوې ټولنې د پرمختگ د کچې اندازه له دې سره تړلې ده چې څومره يې اقتصاد پياوړی، توليدي سکتور فعال، او د خلکو ژوند ښه وي. د دې موخې د تحقق لپاره، يو له مهمو وسايلو څخه د مالي آسانتياوو برابرول دي. مالي آسانتياوې هغه فرصتونه دي چې له لارې يې افراد او بنسټونه کولای شي د تمويل يا شريکې پانګونې په مټ خپل فعاليتونه پراخ کړي، پانګونه وکړي، يا نوې پروژې پيل کړي

په افغانستان او ورته نورو پرمختيايي هېوادونو کې، چې اقتصاد يې تر ډېره پر کرنه او وړو کاروبارونو ولاړ دی، مالي ملاتړ ځانګړی اهميت لري. ډېری بزگران او متشبثين له دې امله نشي کولای خپل توليد لوړ کړي، چې مالي امکانات نه لري. د مالي آسانتياوو له لارې کولای شو د دوی توليدي وړتيا لوړه کړو، د کرنيزو وسايلو او ټکنالوژۍ د کارونې زمينه برابره کړو، او په پايله کې د هېواد اقتصادي وده چټکه کړو

د اسلامي تمويل سيستم د افغانستان په څېر يو اسلامي ټولنه کې ډېر اړين دی. دا ډول تمويلات، چې د سود له اصولو څخه پاک دي، د عدالت، رڼوالي او گډو گټو پر بنسټ ولاړ دي. د کرنيزې پرمختيا صندوق په څېر بنسټونه د همدې موخې لپاره کار کوي، څو بزگرانو، متشبثينو او توليدي سکتورونو ته د اسلامي اصولو پر بنسټ مالي آسانتياوې برابرې کړي

د مالي آسانتياوو اساسي گټې عبارت دي له:

۱- د توليد کچې لوړول: بزگران او متشبثين کولای شي د نوو وسايلو، اصلاح شويو تخمونو او نوې ټکنالوژۍ په کارولو خپل توليد زيات کړي

۲- کارموندنه او د بېکارۍ کمول: د پانګونې پراخوالی د کاري فرصتونو د رامنځته کېدو سبب ګرځي، چې په ځانګړې ډول د ځوانانو د بوخت ساتلو لپاره مهم دی

د مالي آسانتياوو پراخوالی او اغېزمن مديريت کولای شي د هېواد د اقتصادي بنسټونو د پياوړتيا، د خلکو د ژوند د ښه والي، د فقر د کمېدو او د ملي سوکالۍ د تامين لپاره مهم ګام وي. مالي آسانتياوې يوازې يو مالي خدمت نه دی، بلکې د اقتصادي ودې او ټولنيز بدلون لپاره يوه پايدار ستراتيژي ده چې د افغانستان د روښانه اقتصادي راتلونکي لپاره خورا ارزښت لري

ستروسو پېژندنه

چمتو کوونکي: د صندوق تخنیکي څانګه

ستروس هغه میوې دي لکه مالته، لیمو، نارنج، کینو، چکوټره او نور، چې د ویتامین C، انټي اکسیدنټونو او فایبر په لور په کچه بډایه دي. دغه میوې د خپل غذايي، طبي او اقتصادي ارزښت له امله د نړۍ په کچه ځانګړی ارزښت لري.

روغتيايي ارزښت

- د وينې د شکر او کولیسټرول په کنټرول کې مرسته کوي.
- انټي اکسیدنټ او د التهاب ضد ځانګړتیاوې لري چې د ناروغیو په مخنیوي کې مهم رول لري.
- د ویتامین C زیاتوالی د پوستکي د ځوان ساتنې، د زخمونو د رغېدو او د معافیت د پیاوړتیا لپاره ډېر ګټور دی.

اقتصادي ارزښت

ستروس په افغانستان کې د کورني اقتصاد لپاره ارزښت لري او د صادراتو لپاره هم مهم فرصتونه برابروي.

د سوېل، سوېل لوېدیځ او ختیځ سیمو اقلیم د دې میوو د کرلو لپاره ډېر مناسب دی او له همدې امله په دې ولایتونو کې د ستروسو ستر بڼونه لیدل کېږي.

دغه محصولات د بزگرانو لپاره د عاید مهمه سرچینه ده او د هېواد په اقتصادي وده کې اغېزمن رول لري

۳- لغمان ولایت

لغمان د ختیځ زون یو بڼه حاصل وړونکی ولایت دی چې د نارنج، لیمو او مالټو لپاره مناسب شرایط لري. که څه هم د بڼونو پراخوالی د ننگرهار په کچه نه دی، خو په ځینو سیمو کې د نارنجو بڼه تولید لري

د افغانستان ستروسو ډولونه په هېواد

کې لاندې ډولونه ډېر کرل کېږي:

- مالته
- کینو
- لیمو
- چکوټره
- نارنج

غذايي ارزښت

- ستروس د ویتامین C، انټي اکسیدنټونو او فایبر بډایه سرچینه ده.
- د هاضمې سیستم د بڼه فعالیت لپاره ګټورې دي.
- د پوستکي، هډوکو او معافیت سیستم د پیاوړتیا کې مرسته کوي.
- د بدن لپاره طبیعي انرژي او د اوبو اړتیاوې پوره کوي.

د افغانستان مالټې

په افغانستان کې د ستروسو میوې په ځانګړي ډول مالته، کینو، لیمو او چکوټره د گرمو اقلیمي سیمو د بڼوالۍ یو مهم محصول ګڼل کېږي. د هېواد جنوبي، سوېلي لوېدیځې او ختیځې برخې د دې میوو د کرلو لپاره مناسب اقلیم لري

د مالټو نوموتې تولیدونکي ولایتونه

۱- ننگرهار ولایت (د افغانستان د

مالټو مرکز)

ننگرهار د هېواد د ستروسو تر ټولو ستر تولیدونکی دی. په بهسود، دره نور، رودات، کامه او گوشتې ولسوالیو کې پراخ بڼه شته چې د مالټو او لیمو له مخې په ټوله افغانستان کې نوم لري

۲- کنړ ولایت

کنړ د شتو غرونو او مناسب اقلیم له کبله د لیمو، نارنجو او مالټو د تولید لپاره یو مهم ولایت دی. د کنړ اسمار او نورې پراته ولسوالۍ د ستروسو د لوړ کیفیت له امله په ټوله افغانستان کې پیژندل کېږي

نقش مؤسسات ارائه دهنده تمویلات کوچک در توانمندسازی دهاقین و تولیدکنندگان محلی

مؤسسات ارائه دهنده تمویلات کوچک، به عنوان نهادهای کلیدی در عرصه اقتصادی کشور، نقش مهم و حیاتی در توانمندسازی دهاقین و تولیدکنندگان محلی دارند. این مؤسسات با فراهم آوری تمویلات کم سود، زمینه را برای دسترسی دهاقین به منابع مالی مهیا می سازند و آنان را در تأمین نیازهای اولیه شان یاری می رسانند بدون تردید، یکی از بزرگترین چالش هایی که دهاقین با آن روبرو اند، کمبود منابع مالی برای خرید تخم، کود و ابزارآلات زراعتی است. مؤسسات تمویل کوچک با تسهیل دسترسی به منابع مالی، این فرصت را برای دهاقین فراهم می سازند تا تولیدات خویش را افزایش دهند و معیشت خانواده هایشان را بهبود بخشند

از این مؤسسات حمایت کنیم تا آنان بتوانند به عنوان موتور محرک توسعه اقتصادی در افغانستان ایفای نقش نمایند

صندوق وجهی انکشاف زراعتی وزارت زراعت، آبیاری و مالداري، در راستای رشد و تقویت این مؤسسات، همواره بر همکاری و حمایت همه جانبه تأکید می ورزد و از طریق تمویل مالی این سکتور را پشتیبانی می نماید.

هر مؤسسه مالی کوچک که در سکتور زراعت فعالیت داشته باشد یا خدماتی ارائه دهد، از حمایت مالی صندوق وجهی انکشاف زراعتی برخوردار خواهد شد

امید است با همکاری، همفکری و همگرایی مشترک، بتوانیم در جهت تقویت این مؤسسات، رشد سکتور زراعت و بهبود وضعیت زندگی دهاقین کشور، گام های مؤثر و پایدار برداریم

کوچک زراعتی راه اندازی نمایند، این امر به ایجاد مشاغل جدید در جوامع محلی می انجامد. به ویژه در بخش هایی مانند فرآوری محصولات، بسته بندی و توزیع، فرصت های شغلی متعددی به وجود می آید که می تواند به رونق اقتصادی مناطق روستایی کمک کند

تقویت زنجیره های ارزش در سکتور زراعت نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار است. مؤسسات ارائه دهنده تمویلات کوچک می توانند دهاقین را در اتصال به شبکه های تأمین و توزیع یاری رسانند. این امر نه تنها باعث افزایش فروش محصولات می شود، بلکه آگاهی دهاقین را در مورد بازارها و نیازهای مصرف کنندگان نیز بالا می برد

در نهایت، حمایت از مؤسسات ارائه دهنده تمویلات کوچک، نه تنها به نفع دهاقین است، بلکه به توسعه پایدار اقتصاد زراعتی کشور نیز کمک می نماید. ما باید به عنوان یک جامعه،

مدرن سازی زراعت یکی از اهداف کلیدی ما به شمار می رود و مؤسسات ارائه دهنده تمویلات کوچک می توانند در تحقق این هدف نقش چشم گیری ایفا نمایند.

با توجه به پیشرفت های تکنولوژیکی در سکتور زراعت، استفاده از روش های نوین کشت و برداشت، سیستم های مدرن آبیاری و کودهای باکیفیت، می تواند موجب افزایش تولید و کاهش ضایعات گردد

همچنین این مؤسسات می توانند با ارائه تمویلات اسلامی هدفمند، دهاقین را تشویق نمایند تا از تکنولوژی های نوین و روش های علمی زراعتی استفاده کنند

یکی دیگر از مزایای فعالیت مؤسسات ارائه دهنده تمویلات کوچک، ایجاد فرصت های شغلی جدید است. زمانی که دهاقین بتوانند کسب و کارهای

محصولات ناب

زراعتی کشور

#ADFafghanistan

www.adf-af.org

+93 731 7777 88

کرنیز بانک د کرنې د دوامداره پرمختگ وسيله

کرنه چې د هيواد د اقتصاد بنسټ جوړوي، له کلونو راهيسې د مناسب تمویل، مسلکي بانکي خدماتو او اوږدمهالو مالي سرچينو له کمښت سره مخ دی. له بلې خوا په تېر کې د سوداگريزو بانکونو فعاليتونه يوازې ښارې سيمو ته متمرکزې وې حال دا چې کرنيز او مالداريز فعاليتونه په کلیو او بانډو کې ترسره کېدل او يادې سيمې له پامه غورځيدلې وې

ددې تشې د ډکولو او د بزگرانو د دوامدار ملاتړ لپاره، د يوه ځانگړي او تخصصي بانک رامنځته کول اړين او وخت غوښتونکی اقدام بلل کېږي، ترڅو پراخ فعاليتونه ترسره او پراخې سيمې تر پوښښ لاندې راوړي

اوس اړتياوو او شرايطو ته په کتو، هڅې روانې دي چې يو نوی کرنيز بانک د کرنيزې پرمختيا صندوق په ملاتړ د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ وزارت تر چتر لاندې رامنځته شي. د ياد بانک جوړېدل به د هيواد د کرنيز سکتور د مالي بدلون لپاره يو مهم او اغېزمن گام وي.

د کرنيز بانک رامنځته کول به د منځمهالو او اوږدمهالو کرنيز تمويلونو نشتوالی، د اوبو لکولو، سړو خونو،

ياد بانک په ۱۳۴۸ لمريز کال کې د کرنې پراختيا بانک په نوم ونومول شو، خو د بانکونو له ملي کېدو وروسته په ۱۳۵۵ لمريز کال کې دغه بانک د فعاليت د جواز د شرايطو د نه پوره کولو له امله يې بيا د بانکي فعاليت اجازه تر لاسه نه کړه او له بانکي نظام څخه بهر پاتې شو

په افغانستان کې د دولتي او خصوصي بانکولۍ سيستم موجود دی، چې ټول بانکونه د افغانستان مرکزي بانک له لوري څارل کېږي.

د نړۍ په گڼو هېوادونو کې د کرنې پراختيا بانکونه د بزگرانو په مالي ملاتړ کې مهم رول لري او د کرنيزو محصولاتو په توليد او معياري کولو کې اساسي ونډه اخلي.

په افغانستان کې هم د داسې يوه بانک ته اړتيا شته، څو د هيواد له بزگرانو سره مرسته وکړي او هغوی ته په آسانه شرايطو کرنيز تمويلات برابر کړي

سربېره پر دې، د افغانستان کرنه له گڼو ستونزو سره مخ ده، چې پکې د مالي سرچينو کمښت، د اقليم بدلون، او نوې ټکنالوژۍ ته د لاسرسي نشتوالی شامل دي

افغانستان د يو کرنيز هيواد دی او شاوخوا ۶۵ څخه تر ۷۵ سلنه خلک په مستقيم او غير مستقيم ډول په کرنه او مالدارۍ بوخت دي او د افغانستان د صادراتو لويه برخه کرنيز او مالداريز توکي جوړوي.

د ملي احصائيې او معلوماتو ادارې د ۱۴۰۲ لمريز کال شمېرو له مخې، د هيواد د ناخالصه کورني توليد کې د کرنې د سکتور ونډه ۳۴.۷ سلنه وه.

د هيواد بزگران او مالداران د کرنيز سکتور د پراختيا او اقتصادي ودې په موخه خورا هڅې کوي خو مالي لگښتونه نه شي پوره کولای هغوی مالي ملاتړ او تمویل ته اړتيا لري

د کرنې ودې او پراختيا لپاره اړينه ده چې يو فعال مالي بنسټ د بزگرانو او مالدارانو سره مرسته وکړي، که څه هم د کرنې پراختيا بانک هم په ۱۳۳۳ لمريز کال کې تاسيس شو. دغه بانک د کرنيز او کليوالي صنايعو بانک په نوم، د يو سهامې شرکت په توگه د کرنې د پراختيا، د بزگرانو د ژوند د کچې د لوړولو، د کرنيزو محصولاتو د پراختيا، او د لاسي صنايعو او کليوالي صنايعو د ودې لپاره رامنځته شوی و

مرسته وکړي، چې دا به په هېواد کې د خوړو ځانېسايښتې کچه لوړه او پر وارداتو تکیه راکمه کړي. کرنیز بانک همدارنگه کولای شي د کرنیزو څېړنو او د تولید د نوو میتودونو په پراختیا کې مرسته وکړي. دا کار د کرنیزو محصولاتو په کیفیت ښه والي او د بزگرانو په منځ کې د تخنیکي پوهې په پراختیا کې اغېزمن رول لري

د کرنې او مالدارۍ سکتور په پیاوړتیا سره نه یوازې د بزگرانو اقتصادي وضعیت ښه کېږي، بلکې د افغانستان ملي اقتصاد هم د کرنیزو محصولاتو د صادراتو او د کار د زمینو د زیاتوالي له لارې پیاوړی کېږي

باید دا له پامه و نه غورځوو چې په افغانستان کې د کرنیز بانک جوړول د کرنې او مالدارۍ د سکتور د پیاوړتیا، د تولید د اغېزمنتیا د لوړېدو، د اقتصادي وضعیت د ښه والي او د کلیوالي سیمو د فقر د کمولو لپاره یوه بنسټیزه اړتیا ده. دا بانک کولای شي د بزگرانو لپاره د مالي سرچینو په برابرولو، د کرنیزو زیربناوو په پرمختیا او د نوو ټکنالوژيو په پیاوړتیا کې مهم رول ولوبوي

کرنیز بانک د افغانستان د پایداری پرمختګ لپاره یو اغېزمن وسیله کېدای شي. د دې بانک په جوړېدو سره به ګڼو بزگرانو، پانګه‌والو او د کرنې او مالدارۍ په برخه کې فعالیت کوونکو او کرنیزو متشبثینو ته دا آسانتیا رامنځته شي چې خپلې چارې په چټک، پراخ او ګټور ډول پر مخ یوسي. په پایله کې به د هېواد د اقتصاد مهمه برخه پیاوړې شي او د فقر کچه به هم راټیټه شي

درملو، د اوبو لگولو تجهیزاتو او نورو اړینو کرنیزو وسایلو د پېرلو لپاره مالي سرچینو اړتیا لري. کرنیز بانک کولای شي د آسانه او کم ګټې تمویلونو او د مالي سرچینو د آسانه لاسرسۍ له لارې دغه ستونزه هواره کړي. د افغانستان د کرنې سکتور د اوبو لگولو سیستمونو، سرکونو، سرو خوټو، ګدامونو او نورو بنسټیزو تاسیساتو په برخه کې پانګونې ته اړتیا لري. کرنیز بانک کولای شي د دغو بنسټیزو پروژو لپاره مالي سرچینې برابرې کړي او بزگرانو ته د عصري کرنیزو وسایلو په برابرولو کې مرسته وکړي

په داسې حال کې چې په افغانستان کې کرڼه په دودیز ډول ترسره کېږي، د نوې ټکنالوژۍ کارول کولای شي د تولید اغېزمنتیا لوړه او لګښتونه راکم کړي. کرنیز بانک د عصري کرنیزو تجهیزاتو او د څاڅکي اوبو لگولو سیستمونو د پېرلو لپاره مالي آسانتیاوې برابرولای شي

د کرنې سکتور کولای شي په افغانستان کې د مهمې کاري زمينې په توګه ونډه ولري. د بزگرانو او مالدارانو د مالي ملاتړ له لارې، کرنیز بانک کولای شي د کلیو اقتصادي ودې ته هڅونه ورکړي او د بې‌کاري او بېوزلۍ کچه راټیټه کړي. د مناسب مالي ملاتړ په صورت کې، بزگران کولای شي د نوې ټکنالوژۍ او پرمختللو تجهیزاتو په کارولو سره خپل تولید زیات کړي. دا کار د کرنیزو محصولاتو پر کیفیت او کمیت مثبت اغېز لري او په پایله کې د بزگرانو عایدات ورسره لوړېږي

کرنیز بانک کولای شي بزگرانو سره د لا زیات او معیاري محصولاتو په تولید کې

پروسس او ماشینري په څېر زیربنایي پانګونو ته اړتیا، د اسلامي تمویل زیاتي غوښتنې او د کرنې د اقتصادي واقعیتونو درک کولو کې به مهم رول ولوبوي

صندوق د ښه مالي امکاناتو په لرلو سره د کرنیز تمویل په برخه کې د کلونو تجربې له امله د کرنیز بانک ملاتړ لپاره تر ټولو وړ بنسټ بلل کېږي او د دوامداره ملاتړ په موخه، بزگرانو ته به د باور وړ سرچینه چمتو شي

د شرعي اصولو مطابق آسانه او چټک تمویلونه، د تولید، پروسس، بازارموندنې او زېرمه کولو ملاتړ، د کرنیز ارزښت ځنځیرونو پیاوړتیا، د اقلیمي او بازارکې محصولاتو ته د خطرونو مخنیوی او د پانګونو جلبول، د کرنیز بانک موخې دي. دغه راز د کورني تولید زیاتوالی او د خوړو خونديتوب پیاوړتیا، په کلیو کې د کارموندنې فرصتونه، د اوبو لگولو معاصر سیستمونه، ماشینري او نوې ټکنالوژۍ پراختیا، د هېواد په اقتصادي ثبات کې د کرنې ونډې ډېروالی، د کرنیز بانک ګټو څخه شمېرل کېږي

د کرنیز بانک جوړول یو ستراتیژیک ګام دی چې د هېواد د کرنیز سکتور د ودې او اقتصادي پرمختګ لپاره حیاتي ارزښت لري

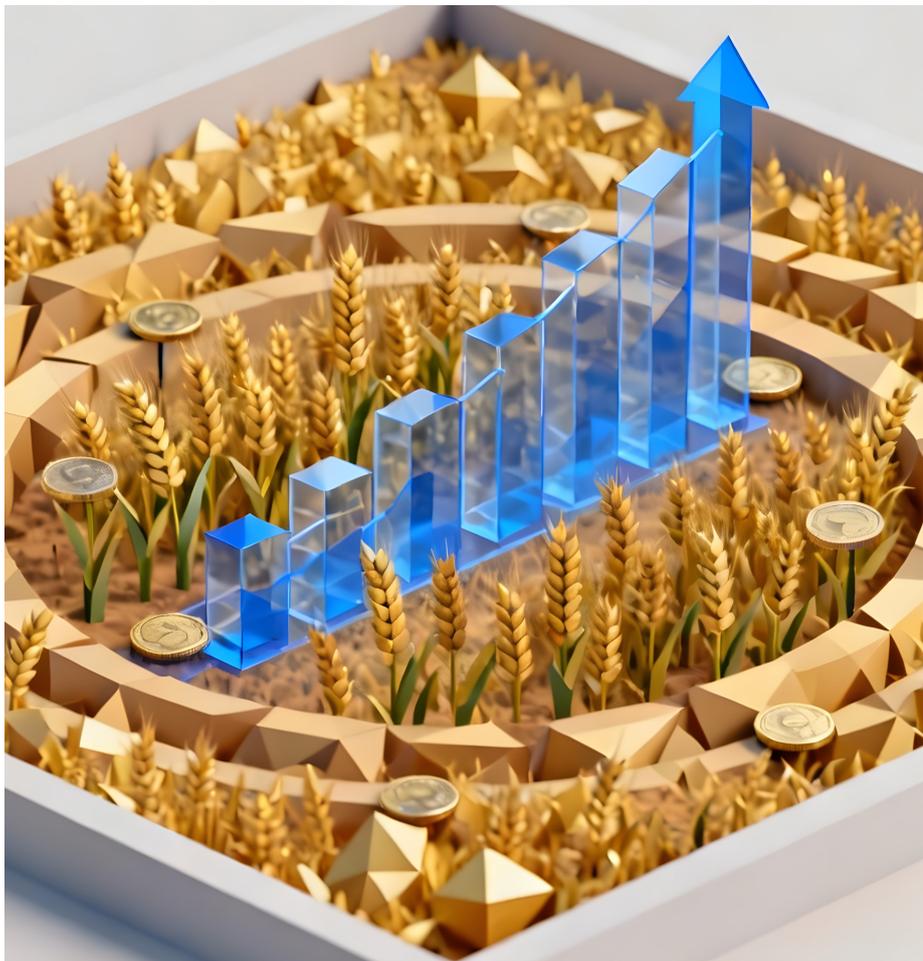
د کرنیز پرمختیا صندوق دغې ملي پروژې د پلي کولو وړتیا او تجربه لري او کولای شي د هېواد د کرنې راتلونکې به لا روښانه کړي

د کرنیز بانک ګټې:

لکه څرنگه چې پوهیږو د هېواد بزگران د تخم، کیمیاوي سرو، کرنیزو او حیواني

جلب سرمایه گذاری در سکتور زراعت

عبدالجليل زاهد متخصص انكشاف زراعت

۱. معرفي فرصت‌های عمده‌ی سرمایه‌گذاری در زراعت افغانستان

جلب سرمایه‌گذاری در سکتور زراعت افغانستان یکی از کلیدهای اصلی رشد اقتصادی، ایجاد اشتغال و کاهش فقر است. برای جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی در این بخش، باید به‌صورت جامع و مرحله‌وار عمل شود.

افغانستان دارای زمین‌های حاصل‌خیز، منابع آبی طبیعی و شرایط اقلیمی متنوع است که فرصت‌های گسترده‌ای را فراهم می‌کند.

در معیاری ساختن محصولات زراعتی تمام زنجیره‌ی ارزشی یک محصول باید مطالعه و مدیریت دقیق گردد زیرا بدست آوردن محصولات زراعتی سالم از نگاه کمی و کیفی بدون مطالعه‌ی همه جانبه مزرعه امکان‌پذیر نیست.

شماره	سکتور فرعی	فرمت سرمایه‌گذاری	توضیحات
۱	کشت محصولات زراعتی با ارزش بلند	زعفران، میوه‌های خشک، سبزیجات، نباتات طبی	صادرات محور و سودآور
۲	صنایع پروسس و بسته‌بندی	کارخانه‌های بسته‌بندی میوه، سبزی، لبنیات	ایجاد ارزش افزوده و اشتغال
۳	زراعت مدرن و گلخانه‌ای	تکنالوژی آبیاری قطره‌ای و گلخانه‌ها	کاهش ضایعات و افزایش تولید
۴	تولید بذر و کود کیمیایی داخلی	سرمایه‌گذاری در مراکز تحقیقاتی و تولیدی	کاهش وابستگی به واردات
۵	مالداری و لبنیات	فارم‌های مدرن گاو، گوسفند و مرغ	تأمین بازار داخلی و صادرات
۶	ماهی‌پروری و زنبورداری	سرمایه‌ی کم - بازدهی سریع	مناسب برای سرمایه‌گذاران کوچک

۴. بازاریابی و صادرات

- توسعه‌ی برند «محصولات زراعتی افغانستان» برای بازارهای منطقه‌ای (هند، چین، قزاقستان، و کشور های آسیای مرکزی) و دسترسی به مارکیت‌های بین‌المللی.
- ایجاد زیرساخت‌های صادراتی در میدان‌های هوایی و بنادر از جمله لابراتوار های قرنطینی، کنترل و کیفیت و سردخانه‌های معیاری.
- آموزش دهقانان و سرمایه‌گذاران در زمینه‌ی استانداردهای بین‌المللی کیفیت (ISO, HACCP).

۵. پیشنهادات عملی

۱. تدوین استراتژی ملی جذب سرمایه در سکتور زراعت با مشارکت وزارت زراعت، اتاق تجارت، ادارات ذیدخل و سکتور خصوصی.
۲. ایجاد واحد خدمات سرمایه‌گذاری زراعتی (Agricultural Investment Facilitation Unit) برای راهنمایی سرمایه‌گذاران.
۳. برگزاری کنفرانس‌های بین‌المللی سرمایه‌گذاری زراعتی افغانستان در کشورهای همسایه.
۴. توسعه سیستم دیجیتالی زمین و آب برای شفافیت مالکیت و استفاده بهتر از منابع.

۲. مشوقها و تسهیلات برای جذب سرمایه‌گذاران

برای جذب سرمایه‌گذاری مؤثر، دولت و نهادهای مربوط باید زمینه‌های زیر را فراهم کنند

- معافیت‌های مالیاتی برای سرمایه‌گذاران در بخش زراعت (مثلاً معافیت از مالیات برای ۵ سال اول).
- تضمین امنیت سرمایه‌گذاری از طریق قوانین شفاف و حمایت حقوقی.
- ایجاد پارک‌های زراعتی (Agro-Industrial Parks) با خدمات مشترک مانند سردخانه‌های معیاری، برق، ترانسپورت، لابراتوارهای معیاری کنترل و کیفیت و بازاریابی.
- دسترسی به تمویلات کوچک اسلامی از طریق بانک زراعتی یا مؤسسات مالی اسلامی.
- توسعه‌ی زیربنایمانند جاده‌های روستایی، سیستم‌های آبیاری و ذخیره‌گاه‌های محصولات.

۳. نقش سکتور خصوصی و نهادهای بین‌المللی

برای جلب سرمایه‌ی بیشتر:

- تشویق شرکت‌های داخلی و دیاسپورا (سرمایه داران افغان مقیم در خارج از کشور) برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زراعتی.
- همکاری با سازمان‌های بین‌المللی مانند FAO, USAID, World Bank و IFAD جهت تأمین منابع مالی و تخنیکی.
- ایجاد شراکت‌های عامه و خصوصی (PPP) برای پروژه‌های بزرگ مثل پروسس مواد غذایی یا آبیاری.

تأسیس زیر بناهای اقتصادی و تقویت بنیه مالی و تخنیک دهاقین برای پروسس محصولات زراعتی

دوکتور محمد اکبر نادرپور

آمر ارتباطات استراتیژیک با تمویل کنندگان، وزارت مالیه

افغانستان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان محصولات زراعتی در منطقه بوده و ترویج زراعت عصری، که متضمن افزایش سطح تولید، حاصل‌دهی و بهبود کیفیت محصولات در مطابقت با معیارهای بازار است، مستلزم ایجاد نهادهای اجتماعی و اقتصادی مستقل می‌باشد

از جمله این نهادها می‌توان به انجمن‌های زراعتی، کوپراتیف‌های زراعتی، اتحادیه‌های دهقانی و شرکت‌های زراعتی اشاره کرد که زمینه‌ی تجمع داوطلبانه‌ی دهقانان را در راستای تولید و بازاریابی محصولات زراعتی فراهم می‌سازند

بر بنیاد اسناد موجود، در سال ۱۳۵۷ تعداد ۱۲۷۴ کوپراتیف زراعتی در کشور فعالیت‌های تولیدی و تجارتي داشتند.

اما با تداوم جنگ‌ها و اختلافات داخلی، این رقم به تدریج کاهش یافت و تا سال ۱۳۸۰ به صفر رسید.

خوشبختانه، از سال ۱۳۸۱ روند تأسیس کوپراتیف‌ها دوباره آغاز شد و تا کنون ۲۵۱۲ کوپراتیف زراعتی ایجاد گردیده که از میان آن‌ها ۱۷۰ کوپراتیف عملاً در فعالیت‌های تجارتي مصروف‌اند. با این حال، سطح فعالیت کوپراتیف‌ها و انجمن‌های زراعتی در حال حاضر نسبت به گذشته کاهش یافته است

تولیدکنندگان محصولات زراعتی در افغانستان همه‌ساله با ضایعات قابل‌ملاحظه‌ای روبه‌رو می‌شوند و بخش بزرگی از محصولات آنان از بین می‌رود. این موضوع باعث خسارات اقتصادی سنگینی بر دهقانان می‌گردد.

از علل اصلی این مشکل می‌توان به نبود مطالعه‌ی بازار، کمبود مراکز پروسس و بسته‌بندی، نبود سیستم‌های سورت‌بندی، علامه‌گذاری و ذخیره‌سازی میوه‌جات، غله‌جات و سبزیجات اشاره کرد

- اعمار و ایجاد مراکز پروسس میوه‌جات، سبزیجات و حیویات همراه با ذخیره‌گاه‌ها و سردخانه‌ها در سراسر کشور
- تنظیم میکانیزم صدور تصدیق کیفیت و اعطای نشان تجارتي برای محصولات زراعتی به‌منظور بهبود کیفیت تولیدات
- ایجاد سیستم آگاهی‌دهی و اطلاع‌رسانی در مورد کمیت و کیفیت محصولات جهت تسهیل بازاریابی
- حمایت مالی و اقتصادی از دهقانان و شرکت‌های زراعتی برای تأسیس فابریکات کارتن‌سازی و لیبل‌سازی در راستای بازاریابی بهتر محصولات

در زمینه‌ی آگاهی‌دهی به دهقانان، شناخت نیازمندی بازار و تأسیس مراکز پروسس، سرمایه‌گذاری کافی صورت نگرفته است. از همین‌رو، محصولات زراعتی کشور در بازارهای منطقه‌ی به قیمت نازل به‌فروش می‌رسند

باید خاطرنشان ساخت که در جریان صادرات نیز، به‌دلیل تأخیرها و تعذیرات وقت‌گیر در بنادر کشورهای همسایه، محصولات زراعتی با خطر ضیاع وقت و کاهش کیفیت مواجه می‌شوند

به‌منظور حل مشکلات موجود و ایجاد نظم در روند صادرات محصولات زراعتی، همچنین برای تقویت بنیه مالی و اقتصادی دهقانان در همکاری با سکتور خصوصی و نهادهای ذی‌دخل، می‌توان اقدامات ذیل را روی دست گرفت

۴- مدیریت درست زمین و آب:

آبیاری قطره‌ای، ذخیره آب، اصلاح خاک، نظام‌های زراعت پایدار و ارگانیک

۵- تقویت بازار و دسترسی به فروش:

ایجاد بازارهای منظم، تسهیل صادرات، کاهش نقش واسطه‌ها، قراردادهای بازاریابی

۶- حمایت دولتی و بیمه زراعتی:

بیمه محصولات زراعتی در برابر خشکسالی، آفات و حوادث، با کمک صندوق و جهی انکشاف زراعتی

۷- تشکیل اتحادیه‌های گوپراتیوی و

اتحادیه‌های دهاقین

با این هدف می‌توان زمینه‌ای افزایش قدرت چانه‌زنی، خرید جمعی نهاده‌ها، فروش مشترک محصولات زراعتی را در هماهنگی با نهادهای مختلف و صندوق وجهی انکشاف زراعتی مساعد ساخته و تقویت گردد. در نتیجه، تقویت این بنیه سبب می‌شود که دهقانان درآمد پایدار و قابل پیش‌بینی داشته باشند، از فقر و وابستگی رها شوند، توان رقابت در بازار را به‌دست بیاورند و تولیدات با کیفیت و کافی ارائه نمایند، از همین رو صندوق وجهی انکشاف زراعتی با بخش کامل فرعی خویش (مؤسسه‌ی تمویلات کوچک حاصل) می‌تواند نقش فعال‌تری در توسعه‌ی اقتصاد زراعتی و اقتصاد ملی ایفا، کند

تقویه بنیه اقتصادی دهاقین عبارت است از مجموعه اقدامات و سیاست‌هایی که ظرفیت مالی، تولیدی، و مدیریتی دهقانان را تقویت می‌نماید تا بتوانند تولید پایدار، درآمد بیشتر، و مسئولیت اقتصادی بهتر به‌دست آورند. این مفهوم در اقتصاد زراعتی به معنای افزایش توانایی دهقانان برای سرمایه‌گذاری، مدیریت ریسک، و مشارکت مؤثر در بازار می‌باشد. همچنین مهم‌ترین ابعاد تقویه بنیه اقتصادی دهقانان به شرح ذیل می‌باشد

۱- دسترسی به سرمایه و تمویلات ارزان:

تسهیلات مالی، تمویلات بدون بهره یا کم‌بهره، صندوق‌های حمایتی دهقانان، مثل صندوق تمویلات کو چک زراعتی

۲- بهبود تکنالوژی و وسایل زراعتی:

ماشین‌آلات مدرن، سیستم‌های آبیاری مؤثر، بذره‌ای اصلاح‌شده، کود و سم با کیفیت

۳- آموزش و ارتقای مهارت:

آموزش‌های فنی در کشت، آبیاری، حفاظت نباتات، مدیریت فارم، بازاریابی زراعتی، اخذ تمویلات کوچک زراعتی و بهبود تقویه دهاقین از طریق صندوق وجهی انکشاف زراعتی

در نتیجه، تمرکز بر فعالیت‌های زنجیره‌ی ارزش‌افزایی، مدیریت قوی تولید و تجارت محصولات زراعتی، و تسهیل روند صادرات می‌تواند زمینه‌ی مساعدی را برای عرضه‌ی محصولات با ارزش در بازارهای منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای فراهم سازد. این اقدامات نه‌تنها موجب رشد صادرات و افزایش عواید دهقانان می‌شود، بلکه تحول اساسی را در انکشاف اقتصادی کشور به‌وجود خواهد آورد

فراهم‌سازی حمایت‌های مالی، اقتصادی و تخنیکی برای دهقانان اساس رشد عواید و پایداری اقتصادی آنان را تشکیل می‌دهد. خوشبختانه، صندوق وجهی انکشاف زراعتی توانسته است با ارائه‌ی تمویلات اسلامی گام‌های مؤثری در این راستا بردارد.

در کنار آن، این صندوق مؤسسه‌ای به‌نام مؤسسه‌ی تمویلات کوچک حاصل را نیز تأسیس کرده است تا از طریق آن حمایت‌های مالی بیشتری برای دهقانان و کسب‌وکارهای کوچک فراهم گردد. این اقدامات، نقش مهمی در ترویج و انکشاف زراعت تجارتي داشته و زمینه‌ی رقابت محصولات داخلی را در بازارهای داخلی و منطقه‌ای فراهم می‌سازد. در نتیجه، بنیه‌ی مالی، اقتصادی و تخنیکی دهقانان کشور تقویت یافته و مسیر رشد پایدار زراعت در افغانستان هموار می‌گردد

د کرنيزې پرمختيا صندوق

لاسته راوړنې

منظور شوی تمويل

۲۰،۲ ميليارده افغانۍ

له پيله تر اوسه د منظور شويو کمپنو له لارې

۱

۲

له پيله تر اوسه ویشل شوی تمويل

۱۶ ميليارده افغانۍ

له پيله تر دې دمه

۸۳،۰۰۰ تنه بزگران

په مستقيم ډول له اسلامي تمويلاتو څخه برخمن شوي

۳

۴

له پيله تر دې دمه

۲۴۷،۰۰۰ تنه بزگران

په غير مستقيم ډول له اسلامي تمويلاتو څخه برخمن شوي

له پيله تر دې دمه کرنيز سکتور ته د اسلامي تمويل له لارې

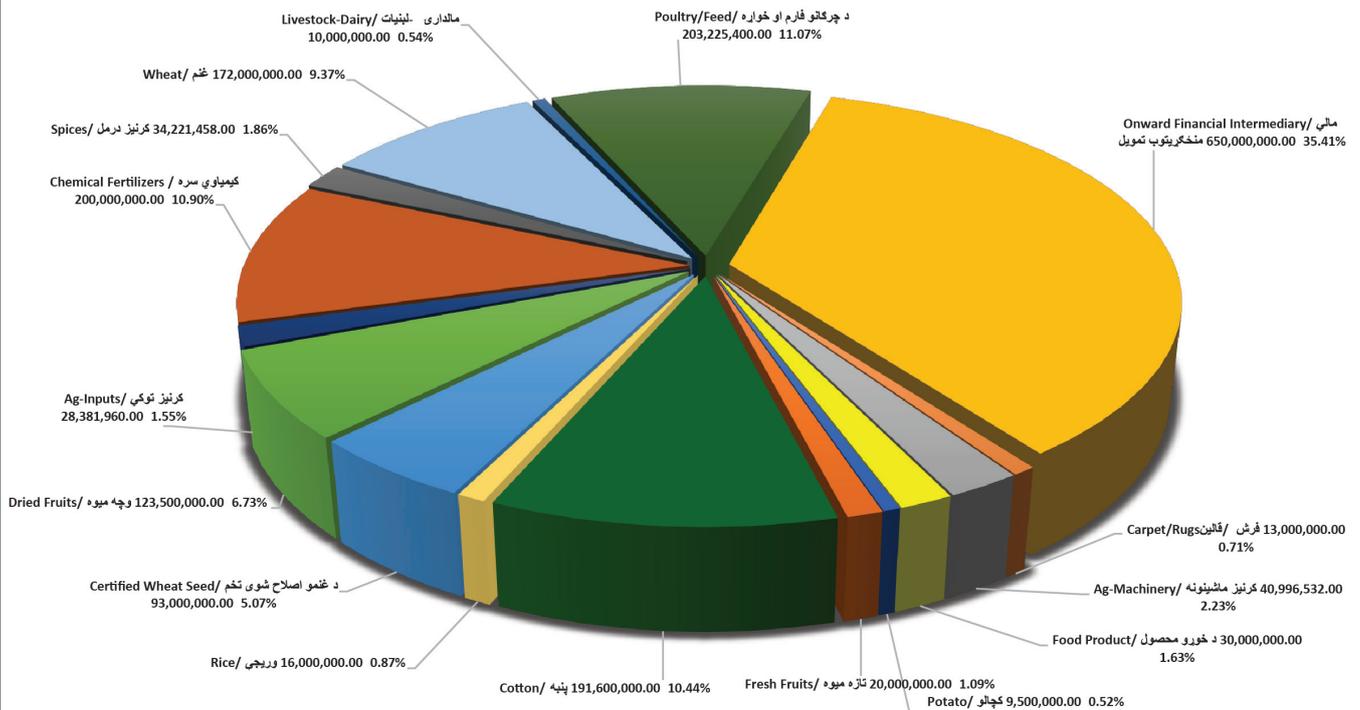
۳۷۰۰۰ څخه زياتو کسانو ته

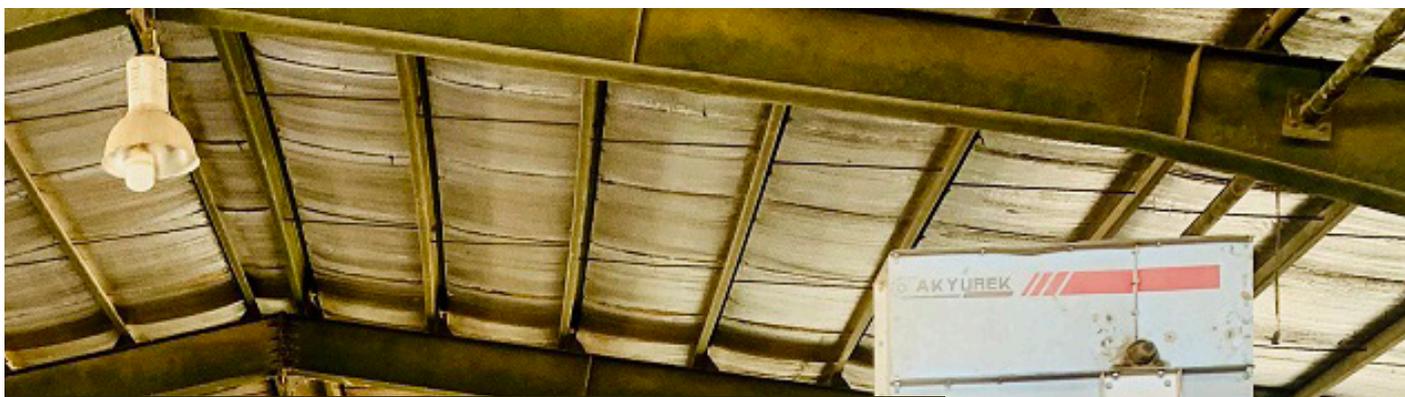
د کاري بوختياوو را منځته کول

۵

د کرنې او مالدارۍ سکتور د پرمختیا او ودې په موخه، تر دې دمه، د کرنیزې پرمختیا صندوق اسلامي مالي تمویلات

داستان موفقیت

چگونه حمایت مالی اسلامی تجارت نیکو بوجار را متحول کرد؟

عبدالرحمن حقدوست آفیسر ارشد تخنیکي زون غرب

شرکت نیکو بوجار یکی از پیشگامان عرصه‌ی خرید، پروسس و صادرات میوه‌ی خشک و نباتات طی در کشور است؛ شرکتی که از سال ۱۳۷۹ به مدیریت آقای نجیب‌الله محمدی فعالیت خود را آغاز کرده و با جواز رسمی وزارت صنعت و تجارت، امروز نامی شناخته‌شده در بازارهای داخلی و خارجی است. این شرکت در بخش‌های پاک‌سازی، سورت، بسته‌بندی و فروش محصولات ارزشمندی چون سیاه‌دانه، شیرین‌بیان، گل بابونه، گلپر، زیره، کشمش، مغز پسته، تخم هندووانه و کنجد فعالیت گسترده دارد و زمینه‌ی کار را برای صدها مرد و زن فراهم کرده است

بنیادی داشته است

علاوه بر این، شرکت نیکو بوجار در بخش طراحی و تولید ماشین‌آلات بوجاری نیز دستاوردهای چشمگیری داشته و ماشین‌هایی تولید می‌کند که نقش مهمی در بهبود کیفیت پروسس محصولات زراعتی دارند

مدیریت شرکت نیکو بوجار با وجود بازار مناسب و تقاضای رو به افزایش، با مشکلاتی روبه‌رو بود که توان رقابتی و ظرفیت تولید شرکت را محدود می‌ساخت. آقای محمدی پنج چالش عمده را پیش از دریافت تمویل چنین بیان می‌کند

۱. ناتوانی در پاسخ‌گویی به قراردادهای بزرگ به دلیل کمبود سرمایه‌ی دورانی
۲. وقفه در صادرات به سبب محدودیت سرمایه
۳. خرید مواد خام به صورت پرچون و با قیمت بالاتر
۴. افزایش هزینه‌ی پروسس به دلیل خرید پرچون
۵. هزینه‌های بلند انتقالات محصولات

این چالش‌ها سبب شده بود که ظرفیت تولید، توان صادرات و قدرت رقابتی شرکت کاهش یابد و فرصت‌های مهم تجاری از دست برود. با دریافت ۷'۵۰۰'۰۰۰ افغانی تمویل اسلامی (به شکل بیع مرابحه) از صندوق وجهی انکشاف زراعتی، مسیر رشد شرکت نیکو بوجار دگرگون شد.

آقای محمدی می‌گوید که پس از دریافت این تمویل، نه تنها مشکلات گذشته رفع گردید؛ بلکه دستاوردهای مهمی چون افزایش چشمگیر سرمایه‌ی دورانی و توانایی پاسخ‌گویی به سفارش‌های بزرگ مشتریان، کاهش ۱۵ درصدی زینه‌های پروسس و انتقالات، ایجاد زمینه‌ی کار برای ده‌ها نفر به شکل مستقیم و صدها نفر به شکل غیرمستقیم، بهره‌مندی حدود ۳۰۰ دهقان به صورت مستقیم و ۹۰۰ دهقان به طور غیرمستقیم، توسعه فعالیت در بخش تولید ماشین‌آلات بوجاری و آغاز تولید انبوه، بهبود بازار فروش محصولات دهقانان و افزایش انگیزه‌ی آنان برای بالابردن تولید، افزایش سطح صادرات و کمک به تقویت عواید ملی نیز به وجود آمد

صندوق وجهی انکشاف زراعت در زون غرب کشور بیشترین حمایت را از متشبهین سکتور میوه‌ی خشک و نباتات طی انجام داده و با فراهم کردن تمویل‌های اسلامی و مشوره‌های تکنیکی، زمینه رشد تولیدات و فروشات زراعتی را مساعد ساخته است بخش قابل توجه صادرات میوه خشک و نباتات طی افغانستان به کشورهای امارات متحده عربی و اروپایی صورت می‌گیرد و صندوق در این مؤفقیت نقش مهم و

از آغاز فعالیت تاکنون، صندوق میلیاردها افغانی تمویل را برای دهقاین، پروسس‌کنندگان و شرکت‌های فعال زنجیره‌ی ارزشی فراهم کرده است؛ امری که سبب شده هزاران هکتار زمین برای کشت نباتات طبی و میوه‌ی خشک مورد استفاده قرار گیرد و هزاران فرصت کاری ایجاد شود

شرکت نیکو بوجار یکی از نمونه‌های برجسته‌ی مؤفقیت است که نشان می‌دهد تمویل اسلامی، در صورت مدیریت درست و استفاده مؤثر، چگونه می‌تواند تولید، صادرات و فرصت‌های کاری را به طور چشمگیر افزایش دهد. این تجربه ثابت می‌سازد که حمایت مالی مبتنی بر اصول اسلامی، نه تنها توان رشد یک شرکت را چند برابر می‌کند، بلکه در ایجاد اشتغال و توسعه‌ی اقتصاد محلی نیز نقش اساسی دارد

آقای محمدی که از دریافت تمویل اسلامی صندوق وجهی انکشاف زراعتی خرسند است، ابراز می‌دارد که ادامه این‌گونه حمایت‌ها می‌تواند نقش مهمی در توسعه فعالیت‌های زراعتی داشته باشد. او با لبخند رضایت‌بخش و باور استوار به آینده می‌گوید که امیدوار است حمایت‌های مالی صندوق در سال‌های آینده نیز دوام پیدا کند و زمینه رشد بیشتر برای دهقانان و متشبهین فراهم سازد

او می‌گوید: کار و فعالیت صندوق در برچیدن مشکلات دهقاین و سایر تشبهات زراعتی در خصوص تأمین منابع مالی خیلی ارزنده است و منجر به رشد و توسعه‌ی سکتور زراعت کشور می‌شود. من از هیئت رهبری دفتر صندوق وجهی انکشاف زراعتی تشکر و قدردانی می‌کنم، که با حمایت‌های مالی شان در کار و بارم تغییرات مثبت ایجاد کرده و تجارتم رونق و پیشرفت قابل ملاحظه‌ای داشته است.

د بریا کیسه

خو له نېکه مرغه اوس د صندوق د کوچنی مالي تمویل د ترلاس کولو څخه وروسته مونږ و توانیدو، چې خپل دريبي نور فارمونه هم فعاله کړو، چې دې سره د ابراهیم صافی د چرگانو فارم د کارمندانو په شمېر کې هم زیاتوالی راغی او ۶ تنه نور مسلکي کارمندان په دنده وگمارل شول او د غوښینو چرگانو په تولیداتو کې هم د پام وړ بدلون رامنځته شو، چې دې سره د شرکت تولیدات د ۹ زره څخه ۳۱ زره چرگانو ته ورسېده، چې دا به د هیواد په ختیځ زون کې د غوښینو چرگانو لپاره د هیوادوالو د غوښتنې په پوره کولو کې مهم رول ولوبوي

دغه پرمختگونه یوازې د کمیت له پلوه نه دي، بلکې د صندوق د فني لارښود له لارې، د فارم زیربناوې هم عصري شوي دي، چې پکې د فارمونو د کارمندانو په مهارتونو کې، همدارنگه کارمندانو په یونیفورم، د چرگانو د ساتنې په ځایونو کې خورا مهم بدلونه رامنځته شو، چې د یاد بدلونو اغیزه نه یوازې زموږ، بلکې زموږ کورنۍ او ټولني ته هم الهام ورکړی، چې د کرنې او مالدارۍ چوپړونو کې د نور اغیزمنو فرمتونو په لټه کې واوسي، چې په دې توگه به د هیواد اقتصادي ودې، پرمختگ او ځان بسیاینې سره مرسته وکړي

نوموړي له صندوق او د ختیځ زون کارکوونکو د کار او ښه چلند څخه د خوښۍ څرگندولو په ترڅ کې وایې: موږ د کرنیزې پرمختیا صندوق له مشرتابه څخه او ددغه صندوق د ختیځ زون فني تیمونو څخه ډیر منندوی یو، چې د هغوی ثابت ملاتړ، نه یوازې د کوچني مالي تمویل په برخه کې، بلکې په تخنیکي برخه کې هم زموږ خوب په رښتیا بدل کړ، د هغوی مسلکي چلند، پر وخت اړیکه، او هڅونې موږ ته دا الهام راوبخښه، چې خپلو لوړو موخو ته ځان ورسوو او د د غوښینو چرگانو په سکټور کې د خپلو چوپړونو په وړاندې کولو کې لا پراختیا راولو او دا چاره لا گړندۍ کړ

د ابراهیم صافی د چرگانو فارم اوس مهال د دې شاهد دی، چې څرنگه ټاکلی ملاتړ او همکاري کولی شي ژوندون بدل، ټولني پیاوړې او محلي اقتصاد ته وده ورکړي

د (ابراهیم صافی د چرگانو فارم) د لغمان او ننگرهار ولایتونو په بېلا بېلو ولسوالیو کې د تېرو شپږو کالونو راهیسې د چرگانو په برخه کې فعالیت کوي

ددغه شرکت رئیس ابراهیم صافی نوموړي او د ننگرهار ولایت د چرگانو د خرڅلاو په مارکیټ کې د غوښینو چرگانو د خرڅلاو څانگه هم لري، د هغه په وینا، دخپل شرکت د پرمختگ او ودې لپاره له گڼو اقتصادي او تخنیکي ستونزو سره مخ ؤ او د نوموړي شرکت د ودې لپاره هم کومه بله زمینه نه وه برابره

خو کله چې نوموړی د کرنیزې پرمختیا صندوق د مالي تمویل تر پوښښ لاندې راغی، ډېر خوښ دی او وایې: کله چې مونږ د کرنیزې پرمختیا صندوق دفتر له اغیزمنو مالي تمویلانو په هکله خبر ترلاسه کړ، نو سمدستي مو د مالي تمویل ترلاسه کولو لپاره د ننگرهار ولایت په جلال آباد ښار کې د یاد دفتر له کوچني مالي تمویل آفیسر سره مجلس وکړ، او د تمویل د بهیر په هکله د مالوماتو ترلاسه کولو وروسته مو د مالي تمویل لپاره یاد دفتر ته غوښتنلیک وړاندې کړ، د کرنیزې پرمختیا صندوق اړتیا ته په کتو، نه یوازې دا چې زموږ مالي ملاتړ یې وکړ، بلکې مونږ ته یې د صندوق اړوند د ختیځ زون تخنیکي مسوؤل له لارې د فني پوهې د زدکړې (سیمینارونو) زمینه هم برابره کړه، چې د کرنیزې پرمختیا صندوق دغه اقدام زموږ د کوچني کاروبار لپاره خورا گټور او د یو ستر بدلون سبب وگرځید او دغه پریکړه زموږ شرکت لپاره د یو ښه بدلون راورونکي سفر پیل ؤ. چې دا په کوچنیو اقتصادي فعالیتونو باندې د کوچنیو مالي تمویلانو د ښه وو اغېزو ښکارندويي کوي

نوموړی بیاځلې د صندوق له خوا د آسانتیاوو له چمتو کولو څخه د خوښۍ په څرگندولو سره زیاتوي: د لومړي مرستې غوښتنې پر مهال زموږ د فارمونو له ډلې، یو فارم چې د ۹ زرو غوښینو چرگانو روزنه پکې ترسره کېدله فعال ؤ او درې نور فارمونه یې د مالي سرچینو د نه شتون له امله نه وو فعال.

د پرمختگ او خوښۍ سفر

دغه پرمختگونه یوازې د کمیت له پلوه نه دي. د صندوق د فني لارښود له لارې، د فارم زیربناوې هم عصري شوي دي، چې پکې د غواگانو د پناه ځایونو بڼه کول او پرمختللي کرنیز تخنیکونه شامل دي

د یاد شرکت د صندوق د ټیم پر وخت لیدني او مسلکي مشورې، زموږ د کرنې ورتیاوې د پام وړ زیاتې کړې دي سربېره پر دې، د فارم بریا د ټولني لپاره د کاري بوختیاوو فرصتونه هم رامنځته کړي دي او اوس موږ ۲۰ ژمن کارکوونکي لرو، چې د فارم د پرمختگ سره سم، له مهارتونو او پوهې څخه برخمن شوي دي. دغه اغېز نه یوازې مونږ، بلکې زموږ کورنۍ او ټولني ته هم الهام ورکړی، چې د کرنې او مالدارۍ چوپړونو کې نور فرصتونه وپلټي، چې په دې توگه به د اقتصادي پرمختگ او ځان بسیایني سره مرسته کوي

د هدیه مېهن د کرنې او مالداري خدمتونو شرکت مسوولین د صندوق اغیزمنو چوپړونو څخه د خوښۍ په څرگندولو سره وايي

مونږ د کرنیزې پرمختیا صندوق له مشرتابه او ددغه صندوق د ختیځ زون فني ټیمونو څخه ډیر منډوي یو، چې د هغوی ثابت ملاتړ، نه یوازې د مالي تمویل په برخه کې، بلکې په تخنیکي برخه کې هم، زموږ خوب په حقیقت بدل کړ. د هغوی مسلکي چلند، پر وخت اړیکه، او هڅونې مونږ ته دا الهام راوبخښه، چې لوړو موخو ته ځان ورسوو او د کرنې او مالدارۍ په سکتورونو کې د خپلو چوپړونو د وړاندې کولو کچه لا پراخه کړو

د هدیه مېهن د کرنې او مالداري خدمتونو شرکت، نن ورځ د دې شاهد دی، چې څرنگه ټاکلی ملاتړ او همکاري کولی شي ژوندون بدل، ټولني پیاوړې او محلي اقتصاد ته وده ورکړي

د هدیه مېهن د کرنې او مالداري خدمتونو شرکت، چې د ننگرهار ولایت د جلال آباد ښار په اوومه ناحیه کې موقعیت لري، دوه کاله مخکې یې د کرنې او مالدارۍ په سکتور کې په فعالیت پیل وکړ، خو د پرمختگ چارې یې ورو، ورو روانې وي او فارم د محدودو سرچینو او له فني پوهې له اړخه له ډیرو ستونزو سره مخ وه

بلوچ دانش او محمد ابراهیم امان، چې د هدیه مېهن د کرنې او مالداري خدمتونو شرکت د رئیس او مرستیال په توگه د دندو ترسره کولو سربېره، د یاد شرکت ویاړلی ځښتان هم دي، وايي: کله چې، زموږ شرکت د کرنیزې پرمختیا صندوق دفتر له اغیزمنو مالي تمویلاتو په هکله خبر ترلاسه کړ، نو سمدستي مو د مالي ملاتړ تر لاسه کولو لپاره، د ننگرهار ولایت په جلال آباد ښار کې ددغه دفتر له مسوولینو سره اړیکه ونیوله. دغه پرېکړه د یوه بدلون راورونکي سفر پیل ؤ. د کرنیزې پرمختیا صندوق نه یوازې دا چې زموږ مالي ملاتړ یې وکړ، بلکې مونږ ته یې د خپل ختیځي سیمي ټیم له لارې د فني پوهې د زدکړې زمينه هم برابره کړه

د لومړۍ مرستې غوښتنې پر وخت، فارم یوازې ۲۲ د شېدو غواگانې درلودې، چې په ورځ کې یې په منځنۍ توگه ۳۰۰ کیلوگرامه شیدې تولیدولې. خو اوس، د صندوق په مرسته، مونږ په ویاړ سره د یو بريالی فارم مدیریت کوو، چې ۶۵ د شېدو غواگانې او ۵۰ خوسکي لري او فارم په ورځ کې له ۷۰۰ کیلوگرامو څخه زیات شیدې تولیدوي، چې دغه شیدې محلي مارکیټونو او هټیوالو ته وړاندې کیږي، ترڅو د خلکو اړتیاوې پوره کړي

چگونه حاکمیت قانون سرمایه گذاری را تقویت می‌نماید؟

احسان الله رحیمیار | مسوؤل حقوقی دفتر ساحوی زون شمال صندوق وجهی انکشاف زراعتی

چکیده:

در جهان امروز، توسعه اقتصادی کشورها بدون جلب و جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی ناممکن است. اما تجربه‌ای جهانی نشان می‌دهد که صرف ایجاد تسهیلات مالی یا عرضه‌ی منابع طبیعی برای جذب سرمایه کافی نیست. آنچه بستر اعتماد، ثبات و امنیت اقتصادی را فراهم می‌سازد، «حاکمیت قانون» است. حاکمیت قانون، یکی از مهم ترین عواملی است که می‌تواند به بهبود محیط کسب و کار کمک کند. این مفهوم، که بیانگر احترام به قوانین و مقررات موجود است، می‌تواند اطمینان را در بین سرمایه‌گذاران افزایش دهد و باعث شود تا آنها بیشتر تمایل داشته باشند در یک کشور یا منطقه خاص سرمایه گذاری کنند.

مفهوم حاکمیت قانون

حاکمیت قانون به معنای برتری و سلطه‌ی قانون بر همگی افراد، نهادها و مقام‌های دولتی و خصوصی است، به نحوی که هیچکس فراتر از قانون نباشد. در این نظام، قانون باید شفاف، پایدار، عادلانه و قابل پیش بینی باشد تا شهروندان و سرمایه‌گذاران بتوانند بر مبنای آن تصمیم بگیرند. بر اساس تعریف سازمان بین‌المللی حقوق توسعه (IDLO) حاکمیت قانون شامل چند اصل اساسی است، دسترسی مساوی و برابر به عدالت، استقلال قوه قضائیه، حمایت از حقوق مالکیت، و پاسخگویی نهادهای دولتی.

رابطه‌ی حاکمیت قانون با سرمایه گذاری:

حاکمیت قانون یکی از ارکان اصلی دولت‌داری مدرن و عامل کلیدی در رشد و ثبات اقتصادی کشورها محسوب می‌شود. وقتی در یک جامعه قانون بر همه یکسان تطبیق گردد، سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی احساس امنیت و اطمینان می‌کنند که دارایی‌ها، منافع و قراردادهای‌شان در برابر تصمیم‌های خودسرانه و فساد محفوظ است. در واقع سرمایه‌گذاری زمانی شکوفا می‌شود که چارچوب قانونی عادلانه، شفاف و قابل پیش‌بینی وجود داشته باشد و می‌توان به چند نکات ذیل اشاره نمود.

چالش‌های موجود در کشورهای در حال توسعه

در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، ضعف در تطبیق قانون، فساد اداری، تغییرات مکرر در مقررات اقتصادی و نبود استقلال قضایی، از موانع عمده‌ی جلب سرمایه است. فساد گسترده، نه تنها سرمایه‌گذاران داخلی را دلسرد می‌کند بلکه مانع ورود سرمایه‌ی خارجی نیز می‌گردد.

نتیجه‌گیری:

حاکمیت قانون سنگ بنای اعتماد و امنیت اقتصادی است. بدون آن، هیچ سرمایه‌گذاری چه داخلی و چه خارجی حاضر نیست سرمایه‌ی خود را در معرض خطر بی‌ثباتی حقوقی قرار دهد. کشورهایی که در اجرای قانون جدی‌اند، نه تنها سرمایه را جذب می‌کنند بلکه نوآوری، رقابت سالم و توسعه‌ی پایدار را نیز تشویق می‌نمایند.

در نهایت، حاکمیت قانون یکی از مهم‌ترین عواملی است که می‌تواند به بهبود محیط کسب و کار و سرمایه‌گذاری کمک کند. بدون حاکمیت قانون، کسب سرمایه گذاری ممکن است با مشکلات فراوانی روبرو شوند، از جمله عدم اطمینان و عدم امنیت. بنابراین، تقویت حاکمیت قانون باید یکی از اولویت‌های اصلی هر کشوری باشد که قصد دارد محیط کسب و کار خود را بهبود بخشد.

کاهش خطرات و سرمایه گذاری

سرمایه‌گذاران زمانی به یک کشور اعتماد می‌کنند که از امنیت حقوقی دارایی خود اطمینان داشته باشند. در جایی که دادگاه‌ها مستقل عمل می‌کنند و قوانین بصورت منصفانه تطبیق می‌گردد، خطر مصادره‌ی اموال یا فسخ قراردادها کاهش می‌یابد.

ایجاد ثبات و پیش بینی در محیط

تجارت: قانون شفاف و پایدار سبب می‌شود که سرمایه‌گذاران بدانند چه مقرراتی بر فعالیت اقتصادی آنها حاکم است و در آینده چه تغییراتی ممکن است رخ دهد. کشورهایی که در شاخص حاکمیت قانون نمره‌ی بلند دارند، معمولاً دارای محیط تجارتي باثبات‌تر و رشد اقتصادی بیشتر می‌باشند.

تقویت اعتماد و کاهش فساد

در جامعه‌ای که قانون حاکم است، فرصت‌های فساد، رشوه‌ستانی و تبعیض کاهش می‌یابد. کاهش فساد به صورت مستقیم بر تصمیم سرمایه‌گذار برای ورود به بازار تأثیر می‌گذارد، زیرا هزینه‌های نامرئی تجارت را کم می‌سازد.

جلب سرمایه گذاری مستقیم

خارجی: پژوهش‌های بانک جهانی و سازمان همکاری‌های اقتصادی نشان می‌دهد که کشورهایی با نظام حقوقی کارآمد و دستگاه قضایی مستقل، در جذب سرمایه‌گذاری خارجی مؤثرتر اند.

څنگه کولای شو د کرنیزې پرمختیا صندوق څخه اسلامي تمویل ترلاسه کړو؟

اسلامي تمویل ترلاسه کولو پړاوونه

01

لومړی پړاو:

د مالي تمویل غوښتونکي دې د کرنیزې پرمختیا صندوق سره، تلیفوني اړیکه او یا هم ناسته ترسره کړي.

02

دوهم پړاو:

د صندوق مسؤلین د مالي تمویل په اړه معلومات وړاندې کوي او له غوښتونکي څخه لومړنی معلومات راټولوي، د مالي تمویل د ورتوب په صورت کې د تمویل غوښتنلیک پاڼه ورته ډکوي.

03

درېیم پړاو:

د صندوق مالي او تخنیکي ټیم د غوښتونکي د سوداګرۍ ځای څخه لیدنه کوي، که چیرې سوداګرۍ یې مالي تمویل ته اړتیا ولري، د صندوق مسؤلین غوښتونکي څخه د اړینو اسنادو غوښتنه کوي.

04

څلورم پړاو:

د ضمانت لیک د راوړلو څخه وړاندې، د صندوق حقوقي څانګه د غیر منقول جايداد ارزښت او څرنگوالی، کوم چې غوښتونکی یې صندوق ته د ضمانت لپاره وړاندې کوي، په هر اړخیزه توګه څېړي.

05

پنځم پړاو:

د مالی تمویل څانګې مسؤلین د غوښتونکي ټول معلومات او اسناد سیستم کې زیرمه کوي.

06

شپږم پړاو:

د غوښتنلیک او اسنادو د بیا کتنې وروسته د مالی تمویل مدیر د مشتری اسناد تخنیکي کمېټې ته سپاري.

07

اووم پړاو:

په ضمانت ورکړل شوی ملکیت بیه بیا د یو درېیم شرکت لخوا ټاکل کیږي.

08

اتم پړاو:

وروسته بیا د اعتباراتو کمیټه غونډه کوي، ترڅو د مشتری غوښتنلیک د صندوق اجرائیوي بورډ او د کمېټې غړو لخوا تصویب شي.

09

نهم پړاو:

که چیرې مالي تمویل کچه ۲۰ میلیونه افغانیو څخه زیات وي، نو د صندوق مسؤلین یې د صندوق د اعتباراتو کمیټه چې د کرنې اوبولګولو او مالدارۍ وزارت تر مشرۍ لاندې، وروستنی تصویب ته وړاندې کیږي.

10

لسم پړاو:

که چیرې مالي تمویل کچه ۱۰ میلیونه افغانیو څخه زیاته وي، نو په محکمه کې د تضمین لیک جوړول حتمي دی او همدارنګه له ۱۶ میلیونه افغانیو څخه زیات د تمویل منظوری لپاره، باید د پېرودونکي یا مشتری مالي وضعیت، له یوې معتبرې کمپنۍ لخوا و ارزول شي.

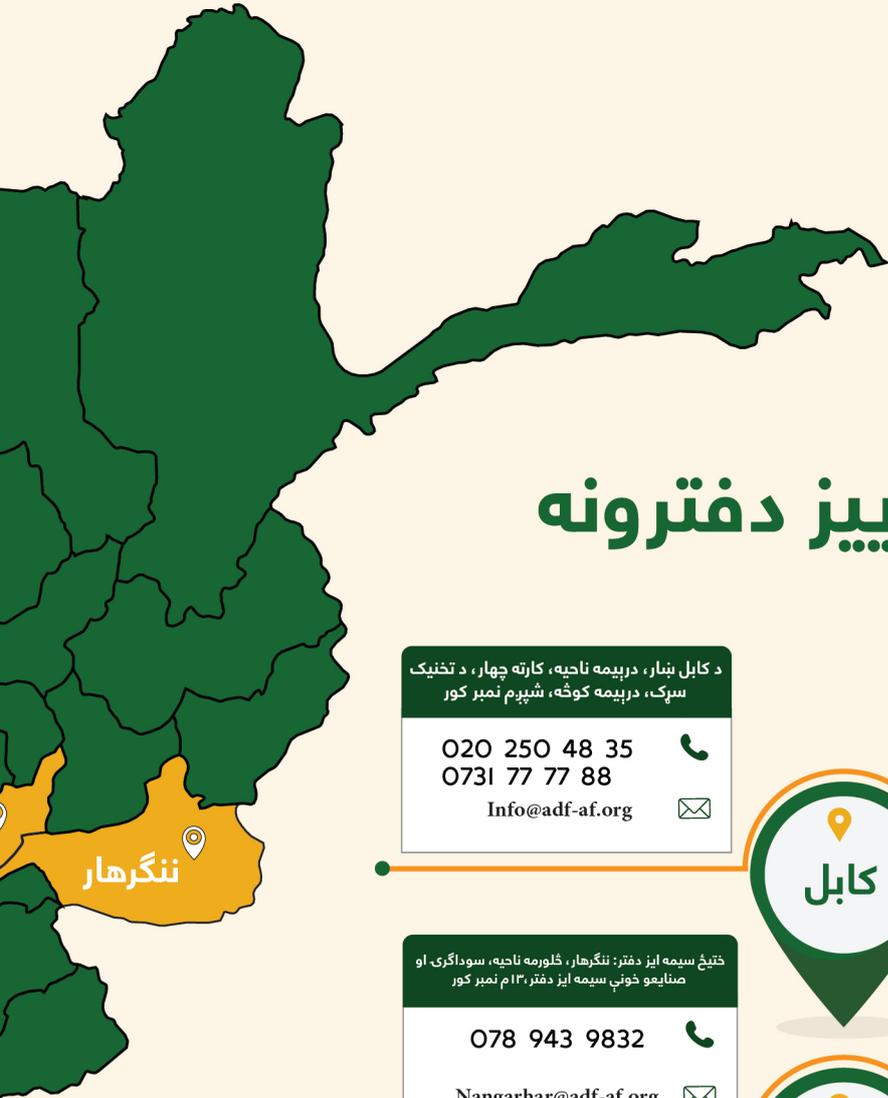
11

یوولسم پړاو:

په وروستي پړاو کې مشتری سره تړون لاسلیک کیږي، او پیسې د تړون سره سم د مشتری په غوښتنه لېږدول کیږي.

مرکزي او سیمه ییز دفترونه

د کابل ښار، درېیمه ناحیه، کارته چوار، د تخنیک
سړک، درېیمه کوڅه، شپږم نمبر کور

020 250 48 35
0731 77 77 88

Info@adf-af.org

کابل

د شمال سیمه ایز دفتر: بلخ، د ولایت سړک، باغ حضور،
د سوداګرۍ او پانګونې دوهم پور.

0794 453 333

Balkh@adf-af.org

بلخ

ختیځ سیمه ایز دفتر: ننگرهار، گلورمه ناحیه، سوداګرۍ او
صنایعو خونې سیمه ایز دفتر، ۱۳م نمبر کور

078 943 9832

Nangarhar@adf-af.org

ننگرهار

د لویدیځ سیمه ایز دفتر: هرات، نظر
هوټل ته مخامخ، کرنې ریاست.

+93 79 769 6760

Herat@adf-af.org

هرات

د سویل سیمه ایز دفتر: کندهار، عینو مینه، دوهمه فواره،
د سوداګرۍ او صنایعو خونې سیمه ایز دفتر.

+93 70 076 4845

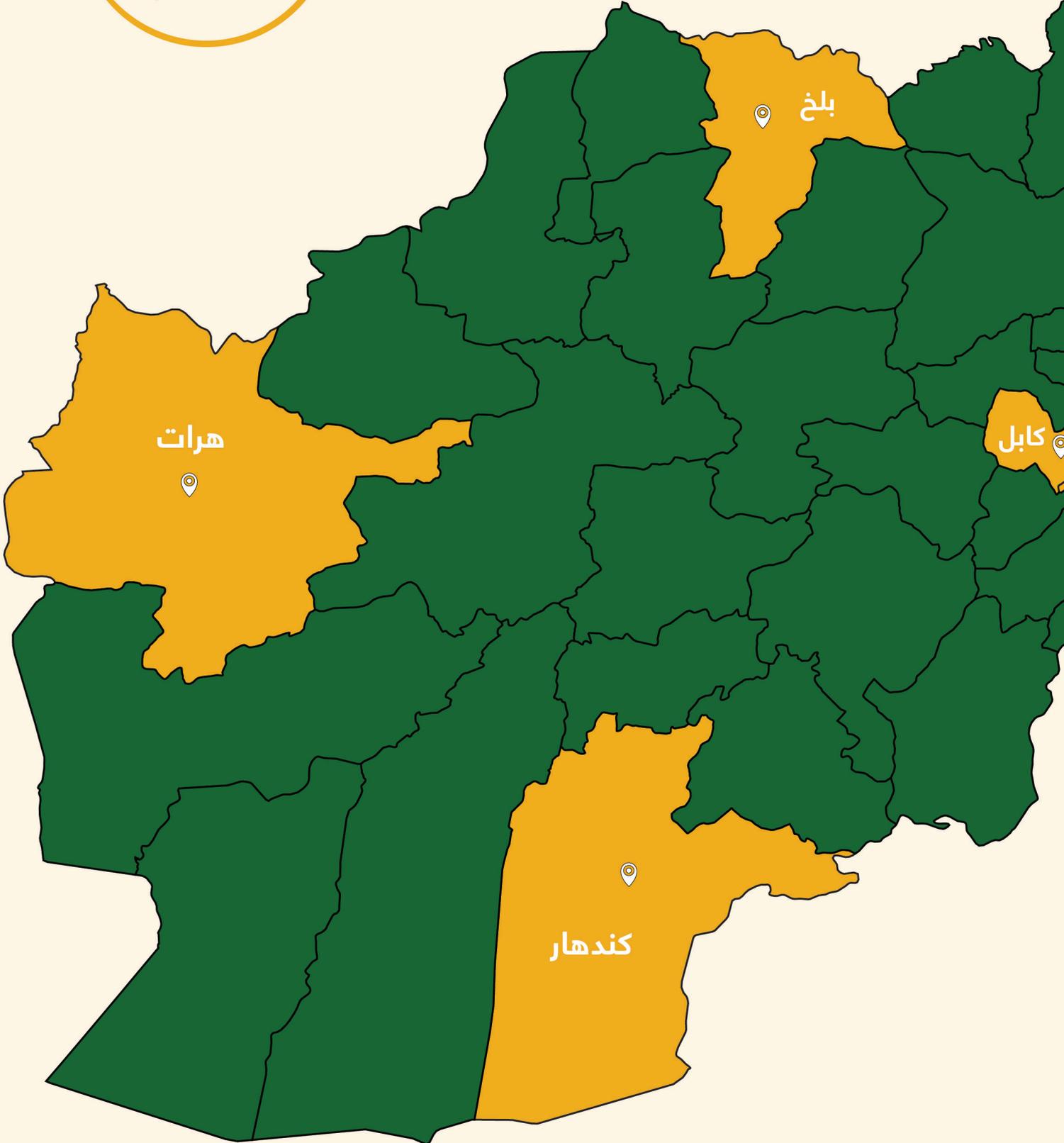
Kandahar@adf-af.org

کندهار

#ADFAfghanistan

P ARMAKHTAG

Agricultural, Economic, Scientific and Social Periodical Publication
Issue 1 ,4th Year, Fall 2025

AGRICULTURAL DEVELOPMENT FUND

YOUR AGRIBUSINESS PARTNER

#ADFafghanistan

 www.adf-af.org

 +93 731 7777 88